2024/1717

2024.6.20.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2024/1717 RENDELETE

(2024. június 13.)

a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről szóló (EU) 2016/399 rendelet módosításáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 77. cikke (2) bekezdésének b) és e) pontjára, valamint 79. cikke (2) bekezdésének c) pontjára,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ([1]),

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére ([2]),

rendes jogalkotási eljárás keretében ([3]),

mivel:

(1) Az Európai Unióról szóló szerződés (a továbbiakban: EUSZ) 3. cikkének (2) bekezdésével összhangban az Unió egy belső határokon történő határellenőrzés nélküli, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget foglal magában, ahol a személyek szabad mozgásának biztosítása a külső határok ellenőrzésére, a menekültügyre, a bevándorlásra, valamint a bűnmegelőzésre és bűnüldözésre vonatkozó megfelelő intézkedésekkel párosul.

(2) A személyeknek a belső határokon keresztül történő szabad mozgását lehetővé tevő térség létrehozása az Unió egyik fő vívmánya. Fontos, hogy az EU és az ilyen bizalmon és szolidaritáson alapuló térség kialakításában részt vevő tagállamok közös célja legyen a térség rendes működése és megerősítése. E tekintetben a belső határokon történő határellenőrzés ideiglenes visszaállításának kivételesnek kell lennie, és azt csak végső eszközként szabad alkalmazni, adott esetben az érintett tagállamok és a Bizottság mint a Szerződések őre közötti egyeztetés és együttműködés alapján.

(3) Az (EU) 2016/399 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([4]) (a továbbiakban: a Schengeni határellenőrzési kódex) megállapítja a személyeknek a belső határellenőrzés nélküli térségbe (a továbbiakban: a schengeni térség) irányuló, illetve onnan kiinduló, valamint a schengeni térségben részt vevő tagállamok közötti mozgására vonatkozó szabályokat.

(4) Az utóbbi években a schengeni térség soha nem látott kihívásokkal szembesült, amelyek természetüknél fogva nem korlátozódtak egyetlen tagállam területére sem. E kihívások még hangsúlyosabbá tették azt a tényt, hogy a schengeni térségben a közrend és a biztonság megőrzése közös felelősség, amely együttes és összehangolt fellépést tesz szükségessé a tagállamok között és uniós szinten egyaránt. Rámutattak továbbá a schengeni térség működésére irányadó jelenlegi szabályok hiányosságaira mind a külső, mind a belső határok tekintetében, valamint egy erősebb és megalapozottabb keret létrehozásának szükségességére, amely lehetővé tenné a schengeni térség előtt álló kihívások hatékonyabb kezelését, a kölcsönös bizalom és szolidaritás megerősítése, valamint annak biztosítása érdekében, hogy a belső határok átlépésekor a személyek, állampolgárságuktól függetlenül, mentesüljenek mindenfajta ellenőrzés alól, ugyanakkor lehetővé téve, hogy a tagállamok hatékonyan kezeljék az előttük álló kihívásokat.

(5) A külső határokon történő határellenőrzés nem csupán annak a tagállamnak az érdeke, amely külső határainál azt végzik, hanem minden olyan tagállamnak, amely megszüntette a belső határellenőrzést, valamint az Unió egészének is. A tagállamoknak szigorú normákat kell érvényesíteniük külső határaik igazgatása terén, többek között a határőrség, a rendőrség, a vámhatóságok és az egyéb érintett hatóságok közötti megerősített együttműködés révén.

([1]) HL C 323., 2022.8.26., 69. o.
([2]) HL C 498., 2022.12.30., 114. o.
([3]) Az Európai Parlament 2024. április 24-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2024. május 24-i határozata.
([4]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/399 rendelete (2016. március 9.) a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről (Schengeni határellenőrzési kódex) (HL L 77., 2016.3.23., 1. o.).

Az Unió aktív támogatást biztosít a releváns uniós ügynökségeken keresztül nyújtott finanszírozás, valamint az (EU) 2022/922 tanácsi rendelet ([5]) által létrehozott schengeni értékelési és monitoringmechanizmus igazgatása révén. Meg kell erősíteni a külső határokra alkalmazandó szabályokat, ezáltal lehetővé téve a külső határokat érintő, közelmúltban felmerült új kihívások jobb kezelését.

(6) Az európai integrált határigazgatás az (EU) 2019/1896 európai parlamenti és tanácsi rendeletben ([6]) meghatározott négylépcsős belépés-ellenőrzési modellen alapul. A határellenőrzés – beleértve a jogszerű határátlépések elősegítésével kapcsolatos intézkedéseket is – az európai integrált határigazgatás kulcsfontosságú részét képezi. A külső határokon a határokon átnyúló bűnözés – különösen a migránsok csempészése, az emberkereskedelem és a terrorizmus – megelőzése és felderítése érdekében a tagállamoknak és az az (EU) 2019/1896 rendelettel létrehozott Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökségnek a négylépcsős belépés-ellenőrzési modell alapján meg kell valósítaniuk az európai integrált határigazgatást.

(7) A Covid19-világjárvány rávilágított, hogy a közegészségügyi veszélyek szükségessé tehetik a harmadik országbeli állampolgárok Unióba történő beutazására vonatkozó utazási korlátozások egységes szabályozását. Az ilyen veszélyek kezelése érdekében a külső határokon alkalmazott intézkedések következetlensége és különbözősége károsan érinti a schengeni térség egészének működését, rontja a kiszámíthatóságot a harmadik országbeli utazók számára, valamint csökkenti az emberek közötti kapcsolatokat a harmadik országok viszonylatában. A schengeni térségnek a Covid-19 világjárványhoz hasonló méretű jövőbeli kihívásokra való felkészítése érdekében új mechanizmust kell létrehozni, amely lehetővé tenné az uniós szinten összehangolt intézkedések időben történő elfogadását és megszüntetését. Az (EU) 2022/2371 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([7]) sérelme nélkül az új mechanizmust a határokon átterjedő súlyos egészségügyi veszélyekkel járó, a Bizottság által uniós szinten elismert nagymértékű közegészségügyi szükséghelyzet esetén kell alkalmazni a külső határon, figyelembe véve az illetékes nemzeti hatóságoktól kapott információkat.

(8) Nagymértékű közegészségügyi szükséghelyzet esetén a mechanizmusnak lehetővé kell tennie egy végrehajtási rendelet elfogadását az ideiglenes utazási korlátozások meghatározásáról, beleértve a beutazásra vonatkozó korlátozásokat és az egészséggel kapcsolatos ideiglenes minimumkorlátozásokat, valamint a korlátozások feloldásának feltételeit. Tekintettel a tagállamok területére való beutazás jogát érintő ilyen korlátozások politikailag érzékeny jellegére, a Tanácsra végrehajtási hatásköret kell ruházni az ilyen végrehajtási rendeletnek (a továbbiakban: a végrehajtási rendelet) a Bizottság javaslata alapján történő elfogadása céljából.

(9) Fontos, hogy az uniós és a nemzetközi jog alapján alkalmazandó kötelezettségekkel összhangban az uniós polgárok és azon harmadik országbeli állampolgárok számára, akik az egyrészről az Unió és tagállamai, másrészről az adott harmadik országok közötti megállapodások értelmében a szabad mozgás tekintetében az uniós polgárokéval egyenértékű jogokat élveznek, illetve családtagjaik számára mindenkor megengedett kell, hogy legyen az Unióba való beutazás. Az Unióban lakóhellyel rendelkező személyek számára szintén mindenkor megengedett kell, hogy legyen az Unióba – és különösen a jogszerű tartózkodásuk szerinti tagállamba – való visszatérés. A végrehajtási rendeletben meg kell határozni az ilyen személyekre esetlegesen alkalmazandó, egészséggel kapcsolatos ideiglenes minimumkorlátozásokat. Az Írországban jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok számára a tagállamoknak kölcsönösségi alapon lehetővé kell tenniük a tagállamok területén való átutazással történő visszatérést Írországba. Írország felkérést kap, hogy igazítsa hozzá nemzeti szakpolitikáit az Európai Unióba történő beutazásra vonatkozó korlátozásokhoz. A végrehajtási rendeletnek tartalmaznia kell minden szükséges elemet annak biztosítása érdekében, hogy az utazási korlátozások hatékonyak, célirányosak, megkülönböztetésmentesek és a változó járványügyi helyzettel arányosak legyenek. Amennyiben azt a nagymértékű közegészségügyi szükséghelyzet jellege szükségessé teszi, meg kell határoznia a XI. melléklet B. részében felsorolt, alapvetően szükséges utazást végző személyek azon kategóriáit, akik mentesülnek a beutazásra vonatkozó korlátozások alól, és meg kell állapítania azokat a feltételeket, amelyek mellett kivételesen utazási korlátozások vezethetők be ezen utazókkal szemben. Ezen túlmenően vagy alternatív lehetőségként a végrehajtási rendeletnek meg kell határoznia azokat a földrajzi területeket vagy harmadik országokat, amelyekből történő utazásra egyedi intézkedések vonatkozhatnak, valamint meg kell állapítania a helyzet és az utazási korlátozások rendszeres felülvizsgálatára szolgáló eljárást, egy objektív módszertan és az említett eljárásra alkalmazandó objektív kritériumok – azon belül különösen a járványügyi helyzet – alapján. A végrehajtási rendelet előírhatja azokat a feltételeket, amelyek mellett az utazás megengedett lehet, így például a tesztelést, a karantént, az önkéntes karantént vagy bármely más megfelelő

([5]) A Tanács (EU) 2022/922 rendelete (2022. június 9.) a schengeni vívmányok alkalmazását ellenőrző értékelési és monitoringmechanizmus létrehozásáról és működéséről, valamint az 1053/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 160., 2022.6.15., 1. o.).

([6]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1896 rendelete (2019. november 13.) az Európai Határ- és Parti Őrségről, valamint az 1052/2013/EU és az (EU) 2016/1624 rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2019.11.14., 1. o.).

([7]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2371 rendelete (2022. november 23.) a határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyekről és az 1082/2013/EU határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 314., 2022.12.6., 26. o.).

intézkedést – például az utaslokalizáló űrlap kitöltésének vagy más kontaktkövető eszköz használatának követelményét –, és különös tekintettel a biztonságos feltételek melletti utazás előmozdítása érdekében kifejlesztett uniós rendszerekre, például a digitális tanúsítási rendszerekre. Adott esetben a végrehajtási rendelet olyan mechanizmust is létrehozhat, amely lehetővé teszi a kiegészítő intézkedések bevezetését, amennyiben a járványügyi helyzet egy vagy több földrajzi területen drámaian romlik.

(10) Az Unióba történő utazásra vonatkozó korlátozások hatékonysága attól függ, hogy egységes szabályokat alkalmaznak-e a harmadik országokra és harmadik országbeli állampolgárokra. Az egységes szabályok végrehajtási rendelet révén történő alkalmazásának biztosítania kell a közegészségügy védelmét és annál fogva fenn kell tartani a belső határellenőrzés nélküli térség működését. A tagállamok elfogadhatnak a végrehajtási rendeletben foglaltaknál szigorúbb ideiglenes egészségügyi és egyéb kapcsolódó korlátozásokat is, feltéve, hogy e korlátozások nem járnak negatív hatással a belső határellenőrzés nélküli térség működésére nézve. Ezen túlmenően a tagállamok végrehajtási rendelet hiányában is elfogadhatnak utazási korlátozásokat. A végrehajtási rendeletben figyelembe kell venni az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 355. cikkének (2) bekezdésében említett és II. mellékletében felsorolt tengerentúli országok és területek különleges helyzetét.

(11) Az uniós polgároknak és családtagjaiknak, valamint az alapvetően szükséges utazást végzők bizonyos kategóriájába tartozóknak az Unión belüli – végső célállomásuk elérése céljából történő – utazására nem alkalmazhatók egészséggel kapcsolatos ideiglenes utazási korlátozások. Az esetlegesen alkalmazandó, egészséggel kapcsolatos ideiglenes korlátozásokat a végső célállomásra való megérkezéskor kell alkalmazni.

(12) Ugyancsak szükség van az Uniós jogban foglalt szabályok és biztosítékok megerősítésére annak érdekében, hogy a tagállamok gyorsan fel tudjanak lépni az eszközként való felhasználás helyzeteivel szemben. Az eszközként való felhasználást az (EU) 2024/1359 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([8]) 1. cikke (4) bekezdése b) pontjának első mondata szerint kell értelmezni. Az olyan helyzetek, amelyekben ellenséges nem állami szereplők szervezett bűnözésben – különösen migránsok csempészésében – vesznek részt, nem tekintendők a migránsok eszközként való felhasználásának, feltéve, hogy nem áll fenn az Unió vagy valamely tagállam destabilizálásának a szándéka. A humanitárius segítségnyújtás szintén nem tekinthető migránsok eszközként való felhasználásának, feltéve, hogy nem áll fenn az Unió vagy valamely tagállam destabilizálásának a szándéka.

(13) Ami Ciprust illeti, a 866/2004/EK tanácsi rendelet ([9]) külön szabályokat határoz meg, amelyek a Ciprusi Köztársaságnak a Ciprusi Köztársaság kormányának tényleges ellenőrzése alatt álló területei és tényleges ellenőrzése alá nem tartozó területek közötti határvonalra alkalmazandók. Jóllehet az említett határvonal nem minősül külső határnak, azt a helyzetet, amelyben valamely harmadik ország vagy ellenséges nem állami szereplő a határvonal átlépésére ösztönzi vagy megkönnyíti harmadik országbeli állampolgároknak az említett határvonal átlépése céljából való haladását, eszközként való felhasználásnak kell tekinteni.

(14) A migránsok eszközként való felhasználása esetén lehetővé kell tenni, hogy az érintett tagállam szükség esetén bizonyos határátkelőhelyek ideiglenes lezárásával a lehető legkisebb mértékűre korlátozza a határforgalmat, miközben garantálja a menekültügyi eljárásokhoz való tényleges és hatékony hozzáférést. Minden ilyen döntés meghozatalakor figyelembe kell venni, hogy az Európai Tanács elismerte-e, hogy az Unió vagy egy vagy több uniós tagállam a migránsok eszközként való felhasználásával szembesül. Ezen túlmenően az ilyen korlátozásoknak teljes mértékben figyelembe kell venniük az uniós polgárok, a nemzetközi megállapodás alapján a szabad mozgás jogával rendelkező harmadik országbeli állampolgárok, és a nemzeti vagy az uniós jog értelmében huzamos tartózkodási engedéllyel vagy hosszú távú tartózkodásra jogosító vízummal rendelkező harmadik országbeli állampolgárok, valamint családtagjaik jogait. A korlátozásokat olyan módon kell alkalmazni, hogy biztosított legyen a nemzetközi védelemhez való hozzáféréssel kapcsolatos kötelezettségek – különösen a visszaküldés tilalmának elve – tiszteletben tartása.

(15) Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség támogatja a tagállamokat a külső határok igazgatásával kapcsolatos operatív feladatok ellátásában, ideértve az információcserét, a felszerelések biztosítását, a nemzeti határőrök kapacitásépítését és képzését, a célzott információ- és kockázatelemzést, az Európai Határ- és Parti Őrség készenléti alakulatának bevetését, valamint a 656/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([10]) összhangban indított és végzett, a tengeren bajba jutott személyek érdekében végzett kutatási-mentési műveletekben való segítségnyújtást. Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség új megbízatása jelentős lehetőségeket kínál a tagállamok számára, hogy segítséget kapjanak a határellenőrzési feladatokban – beleértve többek között az előszűrés tekintetében – és a visszaküldési műveletekben.

([8]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1359 rendelete (2024. május 14.) a migrációs és menekültügyi válsághelyzetek és vis maior helyzetek kezeléséről és az (EU) 2021/1147 rendelet módosításáról (HL L, 2024/1359, 2024.5.22., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj).

([9]) A Tanács 866/2004/EK rendelete (2004. április 29.) a csatlakozási okmány 10. jegyzőkönyvének 2. cikke szerinti rendszerről (HL L 161., 2004.4.30., 128. o.).

([10]) Az Európai Parlament és a Tanács 656/2014/EU rendelete (2014. május 15.) az Európai Unió Tagállamai Külső Határain Való Operatív Együttműködési Igazgatásért Felelős Európai Ügynökség által koordinált operatív együttműködés keretében a külső tengeri határok őrizetére vonatkozó szabályok megállapításáról (HL L 189., 2014.6.27., 93. o.).

(16) A jogellenes határátlépés megakadályozásához szükséges technikai eszközök közé tartozhatnak a modern technológiák, például a drónok és a mozgásérzékelők, valamint a mobil egységek, továbbá adott esetben valamennyi típusú helyhez kötött vagy mobil infrastruktúra. E technikai eszközök – különösen a személyes adatok gyűjtésére alkalmas technológiák – használatát a nemzeti jog egyértelműen meghatározott rendelkezései alapján és azzal összhangban kell végezni.

(17) A Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az EUMSZ 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el az (EU) 2016/399 rendelet kiegészítésére az alapvetően szükséges utazást végző személyek további kategóriáinak a XI. melléklet B. részéhez való hozzáadása céljából, valamint a határőrizetre irányadó további intézkedések hozzáadása céljából, ideértve a határőrizetre vonatkozó közös minimumelőírások kidolgozását is. E közös minimumelőírásoknak figyelembe kell venniük a határok típusát – azaz szárazföldi, tengeri vagy légi határok –, az egyes külső határszakaszokra vonatkozóan az (EU) 2019/1896 rendelet 34. cikkének megfelelően megállapított hatásszinteket és egyéb releváns tényezőket, például a földrajzi sajátosságokat. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten is, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban ([11]) megállapított elvekkel összhangban kerüljön sor. Így különösen a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.

(18) A belső határellenőrzés nélküli térségben – állampolgárságuktól függetlenül – biztosítani kell a személyek számára a tagállamok közötti szabad és biztonságos mozgás lehetőségét. E tekintetben egyértelművé kell tenni, hogy a belső határokon történő határellenőrzés tilalma nem érinti a tagállamok azon hatáskörét, hogy határellenőrzéstől eltérő célból ellenőrzéseket végezzenek területükön, beleértve a határ menti területeiket is. Különösen azt kell egyértelművé tenni, hogy az illetékes nemzeti hatóságok – köztük az egészségügyi és a bűnüldöző hatóságok – elvben továbbra is jogosultak a nemzeti jogban meghatározott közhatalmi hatáskörök gyakorlására feltéve, hogy e hatáskörök hatása nem egyenértékű a határellenőrzéssel.

(19) Míg a belső határokon történő határellenőrzés tilalma a határellenőrzéssel azonos hatású ellenőrzésekre is kiterjed, a tagállamok illetékes hatóságai által végzett ellenőrzések nem tekinthetők a határforgalom-ellenőrzéssel egyenértékűnek, amennyiben nem céljuk a határellenőrzés, amennyiben a közbiztonságot vagy a közrendet fenyegető lehetséges veszélyekkel kapcsolatos általános rendőrségi információkon és tapasztalatokon vagy közegészségügyi információkon alapulnak, amennyiben különösen a határokon átnyúló bűnözés elleni küzdelemre, az illegális bevándorlás csökkentésére vagy az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ által azonosított, járványügyi kockázatot jelentő betegség megfékezése irányulnak, amennyiben előkészítésük és végrehajtásuk módja egyértelműen eltér a személyek határokon történő szisztematikus ellenőrzésétől, valamint amennyiben azokat közlekedési csomópontokon, például kikötőkben, vasút- vagy autóbuszállomásokon és repülőtereken, valamint áruterminálokon vagy közvetlenül a személyszállítási szolgáltatást végző járművek fedélzetén hajtják végre, illetve amennyiben azok kockázatértékelésen alapulnak.

(20) Az illegális bevándorlás, valamint a hozzá kapcsolódó, határokon átnyúló bűnözés – például az emberkereskedelem, a migránsok csempészése és az okmányokkal való visszaélés, valamint a határokon átnyúló bűnözés egyéb formái – csökkentése olyan intézkedéseket foglalhat magában, amelyek lehetővé teszik a személyek személyazonosságának, állampolgárságának és tartózkodási jogállásának ellenőrzését, feltéve, hogy az ilyen ellenőrzéseket nem szisztematikusan és kockázatértékelés alapján végzik.

(21) A forgalmi áramlások nyomon követésére szolgáló korszerű technológiák alkalmazása – különösen az autópályákon és a tagállamok által meghatározott egyéb fontos útvonalakon – szerepet játszhat a közrendet vagy a belső biztonságot fenyegető veszélyek kezelésében. A belső határokon történő határellenőrzés tilalma nem értelmezhető úgy, hogy megakadályozza a belső határ menti területeken történő ellenőrzés végzésére vonatkozó rendőrségi vagy egyéb közhatalmi hatáskörök jogszerű gyakorlását. Ez magában foglalja az adott területen általánosan használt nyomonkövetési és megfigyelési technológiák alkalmazásával járó vagy kockázatértékelés alapján végzett, a belső biztonság védelmét szolgáló ellenőrzéseket.

(22) E technológiák eredményes használatának elősegítése érdekében lehetővé kell tenni az arányos sebességkorlátozás alkalmazását a közúti határátkelőhelyeken.

(23) A tagállamok illetékes hatóságai által a területükön – így többek között a határ menti területeiken – gyakorolt rendőrségi vagy egyéb közhatalmi hatáskörök gyakorlása során fontos, hogy e hatáskörök gyakorlása ne fejtsen ki aránytalan hatást a belső határokon levő közúti határátkelőhelyeken zajló folyamatos forgalomra, főként azáltal, hogy túlzott mértékű várakozási időkhöz vezet. A párbeszéd és az együttműködés szellemében fontos, hogy a tagállamok tájékoztassák intézkedéseikről a velük szomszédos tagállamot, különösen akkor, ha az adott intézkedés várhatóan jelentősebb hatást gyakorol a határokon átnyúló forgalomra.

([11]) HL L 123., 2016.5.12., 1. o.

(24) A belső határokon történő határellenőrzés tilalma nem korlátozhatja az uniós jog által előírt ellenőrzések elvégzését. Az e rendeletben foglalt szabályok ezért nem érintik az utasok adatainak a releváns adatbázisokban történő, érkezés előtti ellenőrzésére vonatkozó szabályokat.

(25) Biztosítani kell, hogy a tagállamok által a nemzeti hatáskörök gyakorlása során végzett ellenőrzések teljes mértékben összhangban legyenek a belső határellenőrzés nélküli térség működésével. Az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatával összhangban minél szélesebb körű jelek utalnak arra, hogy a tagállamok által a határ menti területükön végzett ellenőrzések – tekintettel az ilyen ellenőrzések céljára, területi hatályára és az érintett tagállam területének többi részén végzett ellenőrzésekhez képest fennálló esetleges különbségekre – a határellenőrzéssel azonos hatásúak, annál nagyobb szükség van szigorú és részletes szabályokra és korlátozásokra, amelyek rögzítik a tagállamok rendőrségi hatásköreinek a határ menti területeken történő gyakorlására vonatkozó feltételeket.

(26) A schengeni térség működésének megerősítése érdekében a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy további intézkedéseket hozzanak a tagállamok közötti szabálytalan mozgás visszaszorítása érdekében. Amennyiben egy tagállam nemzeti bűnüldöző hatóságai határ menti területeken az illetékes hatóságok által kétoldalú együttműködési keret részeként végrehajtott ellenőrzések alatt – amelyek magukban foglalhatják különösen a közös rendőrségi járőrözést – az említett tagállamban tartózkodásra nem jogosult harmadik országbeli állampolgárokat fognak el, lehetővé kell tenni e hatóságok számára, hogy átadják a harmadik országbeli állampolgárokat annak a tagállamnak, ahonnan beléptek az átadó tagállamba, feltéve, hogy a harmadik országbeli állampolgároknak nincs joguk az átadó tagállamban tartózkodni. Az a tagállam, ahonnan a harmadik országbeli állampolgárok közvetlenül érkeztek, köteles ellenben fogadni az elfogott harmadik országbeli állampolgárokat.

(27) Az átadási eljárás nem alkalmazandó a 2003/109/EK tanácsi irányelvvel ([12]) összhangban uniós huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgárokra és családtagjaikra, a 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel ([13]) összhangban a szabad mozgás jogával rendelkező uniós polgárok harmadik országbeli állampolgár családtagjaira, a nemzeti joggal összhangban érvényes hosszú távú tartózkodásra jogosító vízummal rendelkező harmadik országbeli állampolgárokra és családtagjaikra, az érvényes rövid távú tartózkodásra jogosító vízummal rendelkező harmadik országbeli állampolgárokra, azon harmadik országbeli állampolgárokra, akik bármely 180 napos időszakban 90 napos időszakra vízummentesen utazhatnak a schengeni térségen belül, amennyiben nem lépték túl ezt a 90 napos időszakot, az (EU) 2024/1348 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([14]) 3. cikkének 13. pontjában meghatározottak szerinti kérelmezőkre, valamint az (EU) 2024/1347 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([15]) 3. cikkének 4. pontjában meghatározottak szerinti nemzetközi védelemben részesülő személyekre. A kétoldalú együttműködés keretében elfogott kérelmezők tekintetében az (EU) 2024/1351 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([16]) vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

(28) Gyorsan le kell folytatni azt az eljárást, amelynek keretében egy tagállamnak lehetősége van átadni az elfogott, tartózkodásra nem jogosult harmadik országbeli állampolgárokat annak a tagállamnak, ahonnan az érintett személy közvetlenül érkezett, ugyanakkor biztosítékokat kell alkalmazni, és az alapvető jogokat, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: a Charta) 21. cikkében elismert megkülönböztetésmentesség elvét maradéktalanul tiszteletben tartva kell eljárni, az etnikai alapú profilalkotás elkerülése érdekében. Lehetővé kell tenni, hogy a hatóságok ellenőrizzék az azonnal rendelkezésükre álló, az érintett személyek mozgására vonatkozó releváns információkat. Ezek az információk magukban foglalhatnak olyan objektív elemeket, amelyek alapján a hatóságok meg tudják állapítani, hogy az adott személy a közelmúltban egy másik tagállamból utazott, így például olyan dokumentumokat – többek között nyugtákat vagy számlákat – birtoklása, amelyek bizonyítják a közelmúltbeli

([12]) A Tanács 2003/109/EK irányelve (2003. november 25.) a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról (HL L 16., 2004.1.23., 44. o.).

([13]) Az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 158., 2004.4.30., 77. o.).

([14]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1348 rendelete (2024. május 14.) az Unión belüli nemzetközi védelem iránti közös eljárás létrehozásáról, valamint a 2013/32/EU irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1348, 2024.5.22., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj).

([15]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1347 rendelete (2024. május 14.) a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemben részesülő személyként való elismerésére, a menekültek vagy a kiegészítő védelemre jogosult személyek egységes jogállására, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról, a 2003/109/EK tanácsi irányelv módosításáról és a 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1347, 2024.5.22., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj).

([16]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1351 rendelete (2024. május14.) a menekültügy és a migráció kezeléséről, az (EU) 2021/1147 és az (EU) 2021/1060 rendelet módosításáról, valamint a 604/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1351, 2024.5.22., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj).

utazást egy másik tagállamból. Az átadási eljárás hatálya alá tartozó harmadik országbeli állampolgárokat írásban kell tájékoztatni az indokolással ellátott határozatról. Bár a határozatnak azonnal végrehajthatónak kell lennie, a harmadik országbeli állampolgár számára hatékony jogorvoslatot kell biztosítani az átadási határozat elleni fellebbezés vagy annak felülvizsgálata érdekében. A jogorvoslatnak nem lehet halasztó hatálya.

(29) Az e rendeletben meghatározott átadási eljárás opcionális jellegű, és nem érinti a tagállamok azon meglévő lehetőségét, hogy a 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([17]) (a továbbiakban: a visszatérési irányelv) 6. cikkének (3) bekezdésében említettek szerint kétoldalú megállapodások vagy megegyezések keretében visszaküldjék a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokat, amennyiben e személyeket a határ menti területeken kívül találják meg.

(30) Az e rendeletben előírt átadási eljárás alkalmazása során a tagállamok kétoldalú együttműködési keretük keretében gyakorlati szabályokat kell, hogy meghatározzanak, többek között azzal a céllal, hogy főszabályként elkerüljék az átadási eljárás alkalmazását, különösen a belső határok azon szakaszaira vonatkozóan, ahol az ellenőrzéseket ideiglenesen visszaállították vagy meghosszabbították.

(31) Ha az átadási határozat hatálya alá tartozó harmadik országbeli állampolgárt fuvarozó szállította a határra, az illetékes hatóság számára lehetővé kell tenni, hogy a nemzeti joggal összhangban megállapodást köthessen a fuvarozóval arra vonatkozóan, hogy a harmadik országbeli állampolgárt haladéktalanul átadják fogadó tagállamnak.

(32) Az (EU) 2022/922 rendelet 4. cikkének (3) bekezdése szerinti, előre be nem jelentett látogatásokkal összefüggésben fontos, hogy a Bizottság különös figyelmet fordítson az átadási eljárás végrehajtására.

(33) A belső határok nélküli térségben, amelyen belül – az Unió egyik fő vívmányaként, az EUSZ 3. cikkének (2) bekezdésével összhangban – a személyek szabadon mozoghatnak, a belső határokon történő határellenőrzés visszaállítása továbbra is kivételes intézkedést kell hogy képezzen, amelyre csak végső eszközként kerülhet sor. A személyek szabad mozgásának elve alóli kivételek és attól való eltérések szigorúan értelmezendők. Annak elkerülése érdekében, hogy sérüljön maga a belső határellenőrzés nélküliségnek az EUSZ 3. cikkének (2) bekezdésében megfogalmazott és az EUMSZ 67. cikkének (2) bekezdésében megismételt elve, a belső határokon történő határellenőrzés ugyanazon veszély miatti visszaállítását e rendelettel összhangban egyértelműen meghatározott időszakokra kell korlátozni.

(34) A schengeni térséget fenyegető veszélyek kezelése kivételes esetekben megkövetelheti, hogy a tagállamok végső eszközként a belső határokat érintő intézkedéseket fogadjanak el. Mivel a belső határokon történő határellenőrzés ideiglenes visszaállítása érinti a személyek szabad mozgását, ezért az ilyen határellenőrzés visszaállítására vonatkozó döntést csakis közösen elfogadott kritériumok szerint, a Bizottságnak, a Parlamentnek és a Tanácsnak küldött megfelelő értesítés mellett vagy valamely uniós intézmény által kiadott ajánlás alapján szabad meghozni. Továbbra is a tagállamok hatáskörébe tartozik annak meghatározása, hogy szükség van-e a határellenőrzés ideiglenes visszaállítására vagy meghosszabbítására. A hatályos szabályok értelmében a belső határokon történő határellenőrzések visszaállítása olyan körülmények között lehetséges, amikor a belső biztonságot vagy a közrendet fenyegető komoly veszély korlátozott ideig, egyetlen tagállamban jelentkezik. Különösen a terrorizmus és a szervezett bűnözés, a nagymértékű közegészségügyi szükséghelyzetek vagy a nagyszabású vagy nagy horderejű nemzetközi események – például sport-, kereskedelmi vagy politikai események – minősülhetnek a közrendet vagy a belső biztonságot fenyegető komoly veszélynek.

(35) Ezenkívül a közrendet vagy a belső biztonságot fenyegető komoly veszély harmadik országbeli állampolgárok tagállamok közötti, hirtelen, nagymértékű jogellenes mozgásából is eredhet, amennyiben olyan helyzetet teremt, amely jelentős terhet ró a jól felkészült illetékes hatóságok erőforrásaira és kapacitásaira összességében, és amely valószínűleg veszélyezteti a belső határellenőrzés nélküli térség általános működését, és amennyiben az e rendeletben előírt egyéb eszközök nem elegendőek e beáramlások és mozgások kezelésére. Ebben az összefüggésben a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy a jogellenes mozgásokra vonatkozó objektív és számszerűsített jelentésekre támaszkodjanak, amennyiben azok rendelkezésre állnak, különösen, ha a releváns uniós ügynökségek rendszeresen, megbízatásuknak megfelelően készítenek ilyeneket.

(36) A Covid19-világjárvány megmutatta, hogy olyan uniós szintű mechanizmusra van szükség, amely azokra a helyzetekre vonatkozik, amikor a schengeni térségen belül egy nagymértékű közegészségügyi szükséghelyzet egyszerre több tagállamot is érint, veszélyeztetve ezzel a schengeni térség megfelelő működését. A schengeni térség új védelmi mechanizmusa összehangolt megoldásokat tesz lehetővé a belső határellenőrzés nélküli térség előnyeit élvező személyek érdekeinek védelme érdekében, a meghozott intézkedések hatékonyságának maximalizálása és káros mellékhatásainak minimalizálása révén.

([17]) Az Európai Parlament és a Tanács 2008/115/EK irányelve (2008. december 16.) a harmadik országok illegálisan tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról (HL L 348., 2008.12.24., 98. o.).

(37) A schengeni térség új védelmi mechanizmusának lehetővé kell tennie, hogy a Tanács a Bizottság javaslata alapján határozatot fogadjon el a belső határokon történő határellenőrzés ideiglenes visszaállításának vagy meghosszabbításának engedélyezéséről, amennyiben uniós szinten nagymértékű közegészségügyi szükséghelyzetet ismertek el. Tekintettel arra, hogy a tagállamoknak a belső határokon történő határellenőrzés bizonyos körülmények közötti visszaállítására vagy meghosszabbítására vonatkozó lehetőségét szabályozó ilyen határozat politikailag érzékeny jellegű, végrehajtási hatásköröket kell ruházni a Tanácsra a Bizottság javaslatán alapuló határozat elfogadása céljából. E határozatba bele kell foglalni a megfelelő enyhítő intézkedéseket is.

(38) A schengeni térség új védelmi mechanizmusának létrehozása nem érintheti a tagállamok azon jogát, hogy a rendelettel összhangban előzetesen egyoldalú intézkedésekhez folyamodjanak, amennyiben a helyzet úgy kívánja. Elfogadását követően azonban az uniós intézkedésnek kell képeznie az azonosított veszélyre adott összehangolt válasz egységes alapját.

(39) Az arányosság elvének való megfelelés biztosítása érdekében a Tanács határozatát korlátozott, legfeljebb hat hónapos időtartamra szólóan kell elfogadni, amely időtartam a Bizottság javaslata alapján, rendszeres felülvizsgálat mellett meghosszabbítható mindaddig, amíg a nagymértékű közegészségügyi szükséghelyzet fennmarad. Az eredeti határozatnak tartalmaznia kell az elfogadott intézkedések várható hatásainak – többek között kedvezőtlen mellékhatásainak – értékelését, annak megállapítása céljából, hogy a belső határokon történő határellenőrzések indokoltak-e, vagy helyettük kevésbé korlátozó intézkedések alkalmazása is eredményes lenne-e. A további határozatok meghozatalakor figyelembe kell venni a közegészségügyi veszély alakulását. A tagállamoknak haladéktalanul értesíteniük kell az Európai Parlamentet, a Bizottságot és a többi tagállamot a belső határokon történő határellenőrzésnek a Tanács határozatával összhangban történő visszaállításáról.

(40) A belső határokon történő határellenőrzés – akár egyoldalú tagállami döntéseken alapuló, akár uniós szintű – visszaállítása komoly következményekkel jár a schengeni térség működésére és a szabad mozgáshoz való jogra nézve. Annak biztosítása érdekében, hogy a határellenőrzés visszaállításáról szóló határozat meghozatalára csakis szükség esetén, végső eszközként kerüljön sor, a határellenőrzés ideiglenes visszaállításáról vagy meghosszabbításáról szóló határozatnak közös kritériumokon kell alapulnia, és szigorúan szükségesnek és arányosnak kell lennie.

(41) Az Európai Unió Bírósága ítélkezési gyakorlatával összhangban a személyek szabad mozgásának alapelvétől való eltérés lehetőségét szigorúan kell értelmezni, illetve a közrend fogalma alapján előfeltétel, hogy a társadalom valamely alapvető érdekét fenyegető valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyről legyen szó.

(42) A tagállamoknak először is értékelniük kell a belső határokon történő ideiglenes határellenőrzés megfelelőségét, figyelembe véve az azonosított komoly veszély jellegét, valamint a belső határokon történő határellenőrzéssel azonos célt szolgáló alternatív intézkedések – például a rendőrségi vagy egyéb közhatalmi hatáskörök gyakorlása során vagy az uniós jogban meghatározott rendőrségi együttműködési formák keretében végzett arányos ellenőrzések – megfelelőségét, ideértve az átadási eljárás alkalmazásának lehetőségét vagy az ideiglenes utazási korlátozásokkal kapcsolatos közös intézkedéseket. Ebben az összefüggésben a tagállamoknak kiemelt figyelemmel kell kezelniük és fel kell mérniük a belső határokon történő határellenőrzés valószínűsíthető hatását a személyek belső határellenőrzés nélküli térségen belüli mozgására és a határrégiók működésére. Ennek az értékelésnek szerepelnie kell a tagállamok által a Bizottságnak, a Parlamentnek és a Tanácsnak küldendő értesítésben. Amennyiben a belső határokon történő határellenőrzést előrelátható események miatt egy kezdeti hat hónapos időszakon túl meghosszabbítják, a tagállamnak kockázatértékelést is kell végeznie. E kockázatértékelésnek ki kell terjednie az azonosított komoly veszély mértékére és várható alakulására vonatkozó részletekre, a komoly veszély fennmaradásának várható időtartamára és arra, hogy a belső határok mely szakaszaira gyakorol hatást, az ilyen intézkedések által érintett más tagállamokkal való koordinációs intézkedésekre vonatkozó információkra, valamint az érintett tagállam által az azonosított komoly veszély enyhítése érdekében hozott és meghozni tervezett intézkedésekre a belső határokon történő határellenőrzések megszüntetése és a szabad mozgás elvének fenntartása céljából.

(43) A belső határokon történő határellenőrzés visszaállításából adódó káros következmények korlátozása érdekében a belső határokon történő határellenőrzés visszaállításáról szóló határozatokat enyhítő intézkedéseknek kell kísérniük. Ezeknek olyan intézkedéseket is magukban kell foglalniuk, amelyek „zöld sávok” létrehozásával biztosítják az árutovábbítás, valamint a szállítást végző személyzet és a tengerészek tevékenységének zökkenőmentességét. Ezen túlmenően, valamint figyelembe véve azt, hogy biztosítani kell az ellátási lánc folytonossága, illetve az alapvető szolgáltatások nyújtása szempontjából potenciálisan nélkülözhetetlen tevékenységet végző személyek mozgását, a tagállamok a határ menti ingázókra vonatkozó, a Bizottság 2020. március 30-i, „COVID-19: A munkavállalók szabad mozgáshoz való jogának gyakorlására vonatkozó iránymutatások” című közleményében megfogalmazott meglévő iránymutatásokat is alkalmazhatják. A belső határokon történő határellenőrzés visszaállítására vonatkozó

szabályoknak ezért figyelembe kell venniük a Covid19-világjárvány során elfogadott, az egységes piac szilárd biztonsági hálóját képező iránymutatásokat és ajánlásokat annak biztosítása érdekében, hogy azokat a tagállamok enyhítő intézkedésként alkalmazzák a belső határokon történő határellenőrzés visszaállításának ideje alatt. Intézkedéseket kell meghatározni különösen az egységes piac zavartalan működésének biztosítása, valamint a határrégiók és a testvérvárosok érdekeinek védelme érdekében, például a határrégiók lakosai számára biztosított engedélyeket vagy eltéréseket illetően.

(44) A belső határokon történő határellenőrzés ideiglenes visszaállítására vonatkozó kritériumok és feltételek teljesülésének értékelésekor döntő jelentőséget kell tulajdonítani a tagállamok által küldendő értesítésnek. A visszaállított belső határokon történő határellenőrzés megfelelő nyomon követésének biztosítása, valamint a kapott információk minőségének javítása érdekében a Bizottságnak végrehajtási jogi aktust kell elfogadnia a belső határokon történő határellenőrzés visszaállításáról szóló értesítés sablonjának meghatározásáról. A közbiztonsági okokból –a folyamatban lévő nyomozások bizalmasságát figyelembe véve – indokolt esetekben a tagállamok nem kötelesek megadni az említett valamennyi információt. A tagállamokat fel kell jogosítani arra, hogy az értesítésben szereplő információk egészét vagy egy részét minősített adatnak nyilvánítsák, a megfelelő és biztonságos csatornák működésének sérelme nélkül.

(45) Annak biztosítása érdekében, hogy a belső határokon történő határellenőrzés valóban csak a szükséges ideig, végső eszközként alkalmazott intézkedés legyen, valamint hogy értékelhető legyen a belső határokon történő határellenőrzés szükségessége és arányossága az előre látható veszélyek tükrében, és hogy a Bizottság értékelni tudja, hogy ezek az ellenőrzések rendkívüli intézkedések-e, a tagállamoknak kockázatértékelést kell készíteniük és azt be kell nyújtaniuk a Bizottságnak, amennyiben az előre látható veszélyekre válaszul a kezdeti hat hónapos időszakon túl meghosszabbítják a belső határokon történő határellenőrzést. A tagállamoknak mindenekelőtt be kell mutatniuk az azonosított komoly veszély mértékét és alakulását, többek között azt, hogy az azonosított komoly veszély várhatóan mennyi ideig marad fenn, és a belső határok mely szakaszait érintheti, hogy alternatív intézkedésekkel miért nem lehet kezelni az azonosított veszélyt, valamint a belső határokon történő határellenőrzés által érintett vagy valószínűleg érintetté váló többi tagállammal folytatott koordinációs intézkedéseiket.

(46) A Bizottságot fel kell jogosítani arra, hogy a kapott értesítés alapján további információkat kérjen, többek között a kockázatértékelésről, illetve a belső határokon történő határellenőrzés tervezett meghosszabbítása által érintett tagállamokkal folytatott együttműködésről és koordinációs intézkedésekről. Amennyiben az értesítés nem felel meg a minimumkövetelményeknek, a Bizottságnak meg kell vitatnia az értesítést az érintett tagállammal, és további információkat kell kérnie, vagy fel kell kérnie az adott tagállamot az eredeti értesítése kiegészítésére.

(47) A Bizottságnak évente legalább egyszer jelentést kell tennie az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak együttesen a belső határellenőrzés nélküli térség működéséről (a továbbiakban: a schengeni rendszer helyzetéről szóló jelentés). A Bizottság számára lehetővé kell tenni, hogy ezt a jelentést külön is megvitathassa az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal. A jelentésnek tartalmaznia kell az összes olyan határozat felsorolását, amelyeket adott évben a belső határokon történő határellenőrzések visszaállítása céljából hoztak, valamint a Bizottság által a belső határokon történő határellenőrzés visszaállítására tekintettel hozott intézkedéseket. A jelentésnek különös figyelmet kell fordítania a 12 hónapnál hosszabb ideje érvényben lévő határellenőrzésekre. Emellett tartalmaznia kell annak értékelését, hogy szükséges és arányos volt-e a belső határokon történő határellenőrzés visszaállítása, illetve annak meghosszabbításai a jelentés által lefedett időszakban, valamint a belső határellenőrzés nélküli térségben megfigyelhető, a harmadik országbeli állampolgárok jogellenes mozgásával kapcsolatos tendenciákra vonatkozó információkat is, figyelembe véve a releváns uniós ügynökségektől származó információkat és a releváns információs rendszerekből származó adatelemzést is. A schengeni rendszer helyzetéről szóló jelentésnek eleget kell tennie a schengeni értékelési és monitoringmechanizmus 20. cikkéből eredő jelentéstételi kötelezettségnek is.

(48) A schengeni rendszer helyzetéről szóló jelentéshez csatolni kell az (EU) 2022/922 rendelet 25. cikke alapján benyújtandó jelentést.

(49) A belső határokon történő határellenőrzés sürgős helyzetekben történő ideiglenes visszaállítására, illetve az előre látható veszélyek kezelésére szolgáló mechanizmus keretében lehetővé kell tenni a Bizottság számára, hogy konzultációt szervezzen a tagállamok között. Amennyiben egy közvetlenül érintett tagállam ezt kéri, a Bizottságnak konzultációt kell szerveznie. Adott esetben a releváns uniós ügynökségeket is be kell vonni ebbe a folyamatba, hogy megosszák szakértelmüket. E konzultáció keretében meg kell vizsgálni az alternatív intézkedések alkalmazásának lehetőségét, és szükség esetén a belső határokon történő határellenőrzések végrehajtásának gyakorlati szabályait és időtartamát. Amennyiben a Bizottság vagy valamely tagállam az általa kibocsátott véleményben aggályait fejezi ki a határellenőrzés visszaállításával kapcsolatban, kötelező ilyen konzultációt folytatni.

(50) A Bizottság és a tagállamok számára továbbra is lehetőséget kell biztosítani aggályaik kifejezésére az arra vonatkozó tagállami döntések szükségességével és arányosságával kapcsolatban, hogy sürgős okból vagy előre látható veszély kezelése érdekében visszaállítják a belső határokon történő határellenőrzést. Amennyiben a belső határokon történő határellenőrzést visszaállítják és az előre látható veszélyekre tekintettel összesen 12 hónapot meghaladó időtartamokra meghosszabbítják, a Bizottságnak véleményt kell kibocsátania, amelyben értékeli az ilyen belső határokon történő határellenőrzés szükségességét és arányosságát. Amennyiben valamely tagállam úgy ítéli meg, hogy olyan jelentős kivételes helyzet áll fenn, amely indokolja a belső határokon történő határellenőrzés kétéves időtartamon túli fenntartását, további biztosítékokat kell meghatározni a kockázatértékelés tekintetében. Az érintett tagállamnak az értesítésben közölnie kell, hogy milyen, a veszély kezelését lehetővé tevő intézkedéseket szándékozik elfogadni – adott esetben más tagállamokkal együttműködésben –, valamint ismertetnie kell a belső határokon történő határellenőrzés mielőbbi megszüntetése érdekében a szabad mozgás elvének fenntartása érdekében alkalmazni tervezett eszközöket, lépéseket, feltételeket és ütemezést. A Bizottságnak ilyen esetben új véleményt kell kibocsátania. Ez a vélemény nem érinti azokat a végrehajtási intézkedéseket – köztük a kötelezettségszegési eljárásokat –, amelyeket a Bizottságnak a Szerződések őrének szerepében bármikor meg kell tudnia hozni bármely tagállammal szemben az uniós jog szerinti kötelezettségek teljesítésének elmulasztása miatt. Vélemény kibocsátása esetén a Bizottságnak konzultációt kell kezdeményeznie az érintett tagállamokkal. Bár a belső határellenőrzés nélküli térségben egy tagállam közrendjét vagy belső biztonságát fenyegető komoly veszély időben nem feltétlenül korlátozott, a szabad mozgás elvének fenntartása érdekében korlátozni kell az ugyanazon komoly veszélyen alapuló, belső határokon történő határellenőrzés maximális időtartamát, amely nem haladhatja meg a 2 évet. Kivételes körülmények között és bizonyos feltételek mellett a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy két, további hat hónapos időszakra meghosszabbíthassák a belső határokon történő határellenőrzést. Az ugyanazon komoly veszélyen alapuló, belső határokon történő határellenőrzés időtartama azonban semmiképpen nem haladhatja meg összesen a 3 évet.

(51) A belső határokon történő határellenőrzés ideiglenes visszaállításáról szóló határozat utólagos elemzésének lehetővé tétele érdekében a tagállamok ezen ellenőrzések megszüntetését követően továbbra is kötelesek jelentést benyújtani az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Bizottságnak a belső határokon történő határellenőrzés visszaállításáról. Amennyiben az ellenőrzéseket huzamosabb ideig tartják fenn, 12 hónap elteltével be kell nyújtani egy másik ilyen jelentést, azt követően pedig – ha az ellenőrzést kivételesen továbbra is fenntartják – ismét 12 hónap elteltével. A jelentésnek konkrétan ismertetnie kell a belső határokon történő határellenőrzés szükségességének, valamint a belső határokon történő határellenőrzés visszaállítására vonatkozó kritériumok tiszteletben tartásának kezdeti és nyomon követő értékelését. A Bizottságnak végrehajtási jogi aktus elfogadása révén meg kell határoznia e jelentések sablonját, és azt online elérhetővé kell tennie.

(52) E rendelet végrehajtása során a tagállamok senkit nem részesíthetnek hátrányos megkülönböztetésben neme, faja, színe, etnikai vagy társadalmi származása, genetikai tulajdonságai, nyelve, vallása vagy meggyőződése, politikai vagy más véleménye, nemzeti kisebbséghez tartozása, vagyoni helyzete, születése, fogyatékossága, kora vagy szexuális irányultsága alapján.

(53) Az e rendeletben említett illetékes hatóságoknak az e rendelet alapján általuk végzett valamennyi tevékenység során – beleértve az ellenőrzések elvégzésére vonatkozó hatáskörük gyakorlását is – teljes mértékben tiszteletben kell tartaniuk az uniós jog szerinti adatvédelmi szabályokat. A személyes adatoknak az illetékes nemzeti hatóságok által e rendelet alkalmazásában végzett kezelésére a megfelelő alkalmazási területen az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([18]), illetve az (EU) 2016/680 európai parlamenti és tanácsi irányelv ([19]) alkalmazandó.

(54) mivel a rendelet célját – nevezetesen a schengeni térség működésének megerősítését – a tagállamok önállóan nem tudják kielégítően megvalósítani, mivel az uniós szinten megállapított közös szabályok módosítására van szükség, az Unió szintjén azonban e cél jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket hozhat a szubszidiaritásnak az EUSZ 5. cikkében foglalt elvével összhangban. Az arányosságnak az említett cikkben foglalt elvével összhangban ez a rendelet nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.

(55) Az EUSZ-hez és az EUMSZ-hez csatolt, Dánia helyzetéről szóló 22. jegyzőkönyv 1. és 2. cikke értelmében Dánia nem vesz részt ennek a rendeletnek az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó. Mivel e rendelet a schengeni vívmányokon alapul, Dánia az említett jegyzőkönyv 4. cikkének megfelelően az e rendeletről szóló tanácsi döntést követő hat hónapos időszakon belül határoz arról, hogy azt nemzeti jogában végrehajtja-e.

([18]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).

([19]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/680 irányelve (2016. április 27.) a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről (HL L 119., 2016.5.4., 89. o.).

(56) Ez a rendelet a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek alkalmazásában Írország a 2002/192/EK tanácsi határozattal ([20]) összhangban nem vesz részt. Ennélfogva Írország nem vesz részt a rendeletnek az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.

(57) Izland és Norvégia tekintetében e rendelet az Európai Unió Tanácsa, valamint az Izlandi Köztársaság és a Norvég Királyság közötti, az utóbbiaknak a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról szóló megállapodás ([21]) értelmében a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek az 1999/437/EK tanácsi határozat ([22]) 1. cikkének A. pontjában említett területhez tartoznak.

(58) Svájc tekintetében e rendelet az Európai Unió, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról kötött megállapodás ([23]) értelmében a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek az 1999/437/EK határozatnak a 2008/146/EK tanácsi határozat ([24]) 3. cikkével együtt értelmezett 1. cikke A. pontjában említett területhez tartoznak.

(59) Liechtenstein tekintetében ez a rendelet az Európai Unió, az Európai Közösség, a Svájci Államszövetség és a Liechtensteini Hercegség közötti, a Liechtensteini Hercegségnek az Európai Unió, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról szóló megállapodáshoz való csatlakozásáról szóló jegyzőkönyv ([25]) értelmében a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek az 1999/437/EK határozatnak a 2011/350/EU határozat ([26]) 3. cikkével együtt értelmezett 1. cikkének A. pontjában említett területhez tartoznak.

(60) Ez a rendelet nem érinti a 2004/38/EK irányelv alkalmazását.

(61) Ez a rendelet tiszteletben tartja a különösen a Charta által elismert alapvető jogokat, és figyelembe veszi az általa elismert elveket.

(62) Az (EU) 2016/399 rendeletet ezért ennek megfelelően módosítani kell,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az (EU) 2016/399 rendelet a következőképpen módosul:

1. A 2. cikk a következőképpen módosul:

a) a 12. pont helyébe a következő szöveg lép:

„12. »határőrizet«: a határok őrizete a határátkelőhelyek között, valamint a határátkelőhelyeknek a hivatalos nyitvatartási időn túli őrizete – beleértve a megelőző intézkedéseket is – a jogellenes határátlépések és a határforgalom-ellenőrzés megkerülésének megakadályozására vagy felderítése, a helyzetismeret fokozásához való hozzájárulás, a határokon átnyúló bűnözés elleni küzdelem, valamint a határt jogellenesen átlépő személyek elleni intézkedések meghozatala céljából;”;

([20]) A Tanács 2002/192/EK határozata (2002. február 28.) Írországnak a schengeni vívmányok egyes rendelkezései alkalmazásában való részvételére vonatkozó kéréséről (HL L 64., 2002.3.7., 20. o.).
([21]) HL L 176., 1999.7.10., 36. o.
([22]) A Tanács 1999/437/EK határozata (1999. május 17.) az Európai Unió Tanácsa, valamint az Izlandi Köztársaság és a Norvég Királyság között, e két államnak a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról kötött megállapodás alkalmazását szolgáló egyes szabályokról (HL L 176., 1999.7.10., 31. o.).
([23]) HL L 53., 2008.2.27., 52. o.
([24]) A Tanács 2008/146/EK határozata (2008. január 28.) az Európai Unió, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról szóló megállapodásnak az Európai Közösség nevében történő megkötéséről (HL L 53., 2008.2.27., 1. o.).
([25]) HL L 160., 2011.6.18., 21. o.
([26]) A Tanács 2011/350/EU határozata (2011. március 7.) az Európai Unió, az Európai Közösség, a Svájci Államszövetség és a Liechtensteini Hercegség közötti, a Liechtensteini Hercegségnek az Európai Unió, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló, különösen a belső határokon történő ellenőrzés megszüntetéséhez és a személyek mozgásához kapcsolódó társulásáról szóló megállapodáshoz való csatlakozásáról szóló jegyzőkönyvnek az Európai Unió nevében történő megkötéséről (HL L 160., 2011.6.18., 19. o.).

b) a cikk a következő pontokkal egészül ki:

„27. »nagymértékű közegészségügyi szükséghelyzet«: a Bizottság által – az illetékes nemzeti hatóságoktól származó információk figyelembevételével – uniós szinten elismert közegészségügyi szükséghelyzet, amikor valamely határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszély a szabad mozgáshoz való jog gyakorlására nézve jelentős következményekkel járhat;

28. »alapvetően szükséges utazás«: a 21a. cikk (4) vagy (5) bekezdése szerint a beutazásra vonatkozó korlátozások alól mentesülő személy alapvető feladatellátással vagy alapvető szükséglettel kapcsolatos utazása, figyelembe véve az Unió és a tagállamok alkalmazandó nemzetközi kötelezettségeit;

29. »nem alapvetően szükséges utazás«: az alapvetően szükséges utazástól eltérő utazás;

30. »közlekedési csomópontok«: repülőterek, tengeri vagy folyami kikötők, vasút- vagy autóbuszállomások, valamint áruterminálok."

2. Az 5. cikk (3) bekezdése a következő albekezdéssel egészül ki:

„Amennyiben nagyszámú migráns kísérli meg jogellenesen, tömegesen és erőszakkal átlépni külső határaikat, a tagállamok a biztonság és a közrend fenntartása érdekében meghozhatják a szükséges intézkedéseket."

3. Az 5. cikk a következő bekezdéssel egészül ki:

„(4) A tagállamok különösen a migránsoknak az (EU) 2024/1359 európai parlamenti és tanácsi rendelet (*) 1. cikke (4) bekezdése b) pontjának első mondatában említettek szerinti eszközként való felhasználása esetén ideiglenesen lezárhatnak egyes konkrét, az e cikk (1) bekezdésének második albekezdése szerinti értesítésben szereplő határátkelőhelyeket, vagy korlátozhatják azok nyitvatartási idejét, amennyiben a körülmények ezt megkövetelik.

Az e bekezdés első albekezdése és az e cikk (3) bekezdésének második albekezdése alapján elfogadott intézkedéseket arányos és olyan módon kell végrehajtani, amely teljes mértékben figyelembe veszi az alábbi személyek jogait:

a) az uniós jog szerinti szabad mozgás jogával rendelkező személyek;

b) azon harmadik országbeli állampolgárok, akik a 2003/109/EK tanácsi irányelv (**) értelmében huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkeznek, valamint azon személyek, akik más uniós vagy nemzeti jogi eszközökből eredően tartózkodási joggal rendelkeznek, vagy akik hosszú távú tartózkodásra jogosító nemzeti vízummal rendelkeznek, továbbá mindezen személyek családtagjai; és

c) nemzetközi védelemben részesülni kívánó harmadik országbeli állampolgárok.

(*) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1359 rendelete (2024. május 14.) a migrációs és menekültügyi válsághelyzetek és vis maior helyzetek kezeléséről és az (EU) 2021/1147 rendelet módosításáról (HL L, 2024/1359, 2024.5.22., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj).

(**) A Tanács 2003/109/EK irányelve (2003. november 25.) a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról (HL L 16., 2004.1.23., 44. o.)."

4. A 13. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„13. cikk

Határőrizet

(1) A határőrizet fő célja a jogellenes határátlépések megakadályozása vagy felderítése, a helyzetismeret javításához való hozzájárulás, a határokon átnyúló bűnözés elleni küzdelem, valamint a határt illegálisan átlépő személyek elleni intézkedések meghozatala. A határőrizet magában foglalja kockázatelemzések elvégzését is. A 3. és a 4. cikk sérelme nélkül a határt illegálisan átlépő és az érintett tagállam területén tartózkodásra nem jogosult személyeket el kell fogni és velük szemben le kell folytatni a 2008/115/EK irányelvnek megfelelő eljárásokat.

(2) A határőrök a határőrizet ellátására felhasználnak minden szükséges erőforrást, beleértve az álló vagy mozgó egységeket is. A 4. cikkben foglalt kötelezettségeknek teljes mértékben eleget téve, a határőrizetet oly módon kell végrehajtani, hogy az megakadályozza a határátkelőhelyek közötti jogellenes határátlépést és a határátkelőhelyeken történő ellenőrzés megkerülését, vagy visszatartsa ettől az érintett személyeket.

(3) A határátkelőhelyek közötti őrizetet a fennálló vagy várható kockázatoknak és veszélyeknek megfelelő létszámban és módszerekkel szolgálatot teljesítő határőrök végzik. Az említett őrizet felhasználja a helyzetképeket annak érdekében, hogy kevesebb migráns veszítse el életét a külső határokon, azok mentén vagy azok közelében. Az említett őrizet végrehajtásának időszakát és az egyéb technikákat vagy módszereket gyakran és váratlanul kell változtatni, hogy hatékonyan felderítsék vagy megelőzzék a jogellenes határátlépéseket.

(4) Az őrizetet álló és mozgó egységek hajtják végre, akik feladataikat járőrözéssel, illetve az ismert vagy valószínűsített kockázatot jelentő helyen elhelyezkedve látják el. Az ilyen őrizet célja a jogellenes határátlépések megakadályozása, vagy hogy a külső határ jogellenes átlépésével kapcsolatban személyeket fogjanak el. Az őrizet technikai eszközök – azon belül elektronikus eszközök – felszerelések, megfigyelő rendszerek és adott esetben valamennyi típusú helyhez kötött vagy mobil infrastruktúra alkalmazásával is végrehajtható.

(5) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy e rendelet 37. cikkének megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a határőrizetre irányadó további intézkedésekre vonatkozóan, beleértve a határőrizetre vonatkozó közös minimumelőírások kidolgozását. E közös minimumelőírásoknak figyelembe kell venniük a határok típusát – azaz szárazföldi, tengeri vagy légi határok –, az egyes külső határszakaszokra vonatkozóan az (EU) 2019/1896 európai parlamenti és tanácsi rendelet (*) 34. cikkének megfelelően megállapított hatásszinteket és egyéb releváns tényezőket, például a földrajzi sajátosságokat.

(*) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1896 rendelete (2019. november 13.) az Európai Határ- és Parti Őrségről, valamint az 1052/2013/EU és az (EU) 2016/1624 rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2019.11.14., 1. o.).”

5. Az V. fejezet címe helyébe a következő szöveg lép: „A külső határokra vonatkozó különleges intézkedések”.

6. A rendelet a következő cikkel egészül ki:

„21a. cikk

Az Unióba történő utazásra vonatkozó ideiglenes korlátozások

(1) Ezt a cikket a nagymértékű közegészségügyi szükséghelyzetekre kell alkalmazni.

(2) A Tanács a Bizottság javaslata alapján a tagállamokba történő utazásra vonatkozó, a külső határokon alkalmazandó ideiglenes korlátozásokat előíró végrehajtási rendeletet fogadhat el.

Az ideiglenes utazási korlátozások magukba foglalhatnak a tagállamokba való beutazásra vonatkozó ideiglenes korlátozásokat és a belső határellenőrzés nélküli térségen belül a közegészségügy védelméhez szükséges, egészséggel kapcsolatos ideiglenes korlátozásokat. Ezek az egészséggel kapcsolatos ideiglenes korlátozások magukban foglalhatják a tesztelést, a karantént és az önkéntes karantént.

Az Unióba történő utazásra vonatkozó ideiglenes korlátozásoknak arányosaknak és megkülönböztetéstől menteseknek kell lenniük. Ha egy tagállam a végrehajtási jogi aktusban foglaltaknál szigorúbb korlátozásokat fogad el, e korlátozások nem járhatnak negatív hatással a belső határellenőrzés nélküli térség működésére nézve. Az uniós jog szerinti szabad mozgás jogát élvező személyekre vonatkozó, ideiglenes egészségügyi korlátozásoknak mindenkor meg kell felelniük a 2004/38/EK irányelvnek.

(3) A személyek alábbi kategóriái az utazásuk céljától függetlenül mentesülnek a beutazásra vonatkozó korlátozások alól:

a) az uniós jog szerinti szabad mozgás jogával rendelkező személyek;

b) azon harmadik országbeli állampolgárok, akik a 2003/109/EK irányelv értelmében huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkeznek, valamint azon személyek – ideértve a nemzetközi védelemben részesülő személyeket is –, akik más uniós vagy nemzeti jogi eszközökből eredően tartózkodási joggal, vagy akik hosszú távú tartózkodásra jogosító nemzeti vízummal rendelkeznek, továbbá mindezen személyek családtagjai.

(4) A XI. melléklet A. részében felsorolt személyek kategóriái mentesülnek a beutazásra vonatkozó korlátozások alól.

(5) A XI. melléklet B. részében felsorolt személyek bármely kategóriája mentesül a beutazásra vonatkozó korlátozások alól, amennyiben ez a kategória szerepel a (2) bekezdésben említett végrehajtási rendeletben.

(6) A (2) bekezdésben említett végrehajtási rendelet adott esetben:

a) azonosítja – amennyiben azt a nagymértékű közegészségügyi szükséghelyzet jellege megköveteli – a XI. melléklet B. részében felsorolt, alapvetően szükséges utazást végző személyek azon kategóriáit, akik mentesülnek a beutazásra vonatkozó korlátozások alól;

b) meghatározza azokat a földrajzi területeket vagy harmadik országokat, ahonnan az utazások korlátozások alá tartozhatnak vagy mentesülhetnek a korlátozások alól, és meghatározza az ilyen területek vagy országok helyzetének és a bevezetett utazási korlátozásoknak objektív módszertan és objektív kritériumok – azon belül különösen a járványügyi helyzet – alapján történő rendszeres felülvizsgálatára szolgáló eljárást;

c) megállapítja azokat a feltételeket, amelyek mellett a nem alapvetően szükséges utazások korlátozhatók vagy mentesülhetnek a korlátozások alól, beleértve a mentesség alátámasztására bemutatandó bizonyítékokat, valamint a b) pontban említett területeken vagy országokban való tartózkodás időtartamára és jellegére vonatkozó feltételeket;

d) meghatározza a (3) bekezdés a) és b) pontjában említett személyekre esetlegesen vonatkozó, az egészséggel kapcsolatos ideiglenes minimumkorlátozásokat;

e) a (4) és az (5) bekezdéstől eltérve megállapítja azokat a feltételeket, amelyek mellett utazási korlátozások vezethetők be az alapvetően szükséges utazást végző személyekkel szemben.

(7) Az alapvetően szükséges utazást végző személyek tagállamokba való beutazására vonatkozó korlátozásokat csak kivételesen, szigorúan korlátozott időtartamra lehet bevezetni addig, amíg nem áll rendelkezésre elegendő információ az (1) bekezdésben említett nagymértékű közegészségügyi szükséghelyzetekről, és amíg a Tanács a Bizottság javaslata alapján nem határozza meg és el nem fogadja az említett személyekre alkalmazandó, a közegészség védelméhez szükséges egyéb egészségügyi korlátozásokat.”

7. A 23. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„*23. cikk*

Ellenőrzések a tagállamok területén

A határellenőrzés hiánya a belső határokon nem érinti a következőket:

a) a nemzeti jogi által rájuk ruházott rendőrségi vagy egyéb közhatalmi hatáskörnek az egyes tagállamok illetékes hatóságai általi gyakorlása területükön – beleértve belső határ menti területeiket is –, amennyiben az ilyen hatáskör gyakorlása nem a határforgalom-ellenőrzéssel azonos hatású. Az ilyen hatáskörök gyakorlása adott esetben magában foglalhatja a közbiztonságot vagy a közrendet fenyegető veszélyek kezelése céljából a területen általánosan alkalmazott felügyeleti és ellenőrző technológiák alkalmazását. A hatáskörök illetékes hatóságok általi gyakorlása különösen akkor nem minősül a határforgalom-ellenőrzés lefolytatásával azonos hatásúnak, ha az intézkedések megfelelnek az alábbi feltételek mindegyikének:

i. céljuk nem a határellenőrzés;

ii. általános rendőrségi információkon vagy – amennyiben a cél egy járványügyi kockázatot jelentő betegség terjedésének megfékezése, akkor – közegészségügyi információkon, valamint és az illetékes hatóságoknak a közbiztonságot és a közrendet érintő esetleges veszélyekkel kapcsolatos tapasztalatán alapulnak és különösen a következőkre irányulnak:

— a határokon átnyúló bűnözés elleni küzdelem,

— az illegális bevándorlás csökkentése, vagy

— az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ által azonosított, járványügyi kockázatot jelentő betegség megfékezése;

iii. előkészítésük és végrehajtásuk módja egyértelműen eltér a külső határokon történő szisztematikus személyellenőrzésekétől, beleértve azokat az eseteket is, amikor közlekedési csomópontokon vagy közvetlenül a személyszállítási szolgáltatást végző járművek fedélzetén hajtják végre azokat, és feltéve, hogy kockázatértékelésen alapulnak.

b) a tagállamok illetékes hatóságai vagy a fuvarozók számára biztosított az a lehetőség, hogy a nemzeti joggal összhangban a közlekedési csomópontokon biztonsági személyellenőrzéseket végezzenek, feltéve, hogy az ilyen ellenőrzések a tagállam területén belül utazó személyekre is vonatkoznak;

c) a tagállamok számára biztosított az a lehetőség, hogy jogszabályban írják elő az iratok és okmányok birtoklására vagy magánál tartására vonatkozó kötelezettséget;

d) annak lehetősége, hogy a Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i schengeni megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény (Schengeni Egyezmény) 22, illetve 45. cikkének rendelkezései szerint a tagállamok jogszabályban előírják a harmadik országbeli állampolgárok számára azon kötelezettséget, hogy bejelentkezzenek, amikor a területükre lépnek, valamint a szállást nyújtó létesítmények vezetői számára azon kötelezettséget, hogy biztosítsák, hogy a harmadik országbeli állampolgárok – a kísérő házastársak, a kísérő kiskorúak, illetve az utazó csoportok tagjainak kivételével – bejelentkezési nyomtatványokat töltsenek ki és írjanak alá.”

8. A rendelet a következő cikkel egészül ki:

„23a. cikk

A belső határ menti területeken elfogott személyek átadására vonatkozó eljárás

(1) A 22. cikk sérelme nélkül ez a cikk megállapítja a 23. cikkben említett határ menti területeken elfogott harmadik országbeli állampolgárok átadására vonatkozó eljárást azon körülmények fennállása esetén, amikor teljesülnek az alábbi feltételek:

a) az érintett harmadik országbeli állampolgár elfogására mindkét tagállam illetékes hatóságainak bevonásával, kétoldalú együttműködés keretében végzett ellenőrzések során került sor, amely magában foglalhatja különösen a közös rendőrségi járőrözést, feltéve, hogy a tagállamok megállapodtak abban, hogy az említett kétoldalú együttműködési kereten belül ilyen eljárást alkalmaznak; valamint

b) az elfogó hatóságok számára azonnal rendelkezésre álló információk – beleértve az érintett személy nyilatkozatait, személyazonosító okmányát, úti okmányát vagy az említett személynél talált más okmányokat – vagy a vonatkozó nemzeti és uniós adatbázisokban végzett keresések eredményei alapján egyértelmű jelek utalnak arra, hogy a harmadik országbeli állampolgár közvetlenül a másik tagállamból érkezett, és ha megállapítást nyer, hogy a harmadik országbeli állampolgár nem jogosult annak a tagállamnak a területén tartózkodni, ahová érkezett.

Az (1) és a (2) bekezdésben meghatározott eljárás nem alkalmazandó az (EU) 2024/1348 európai parlamenti és tanácsi rendelet (*) 3. cikkének 13. pontjában meghatározottak szerinti kérelmezőkre, illetve az (EU) 2024/1347 európai parlamenti és tanácsi rendelet (**) 3. cikkének 4. pontjában meghatározottak szerinti nemzetközi védelemben részesülő személyekre.

Olyan harmadik országbeli állampolgár átadása esetén, akiről az átadó tagállam vélelmezi, hogy kiskorú, ez az átadó tagállam tájékoztatja a fogadó tagállamot erről a vélelemről, és mindkét tagállam biztosítja, hogy minden intézkedést a gyermek mindenek felett álló érdekét szem előtt tartva és saját nemzeti jogukkal összhangban hozzanak meg.

(2) A 2008/115/EK irányelv 6. cikkének (1) bekezdésétől eltérve, egy tagállam illetékes hatóságai – amennyiben az e cikk (1) bekezdésében megállapított feltételek teljesülnek – dönthetnek úgy, hogy a XII. mellékletben meghatározott eljárás szerint haladéktalanul átadják az érintett harmadik országbeli állampolgárt annak a tagállamnak, ahonnan az adott személy érkezett.

(3) A határ menti területeken elfogott és e cikkben foglalt eljárás keretében átadott harmadik országbeli állampolgároknak joguk van fellebbezni. Az átadási határozattal szembeni fellebbezést az átadó tagállam nemzeti jogának megfelelően kell lefolytatni. Az említett harmadik országbeli állampolgárok számára a Charta 47. cikkével összhangban hatékony jogorvoslatot kell biztosítani. A harmadik országbeli állampolgárok számára olyan nyelven, amelyet megértenek, vagy amelyről észszerűen feltételezhető, hogy megértenek, az átadó tagállamnak írásbeli tájékoztatást kell nyújtania azon kapcsolattartó helyek listájáról, ahol információval tudnak szolgálni a nemzeti joggal összhangban nevükben eljárni jogosult képviselőkről. A fellebbezés benyújtásának nincs halasztó hatálya.

(4) Ha valamely átadó tagállam a (2) bekezdésben említett eljárást alkalmazza, a fogadó tagállam köteles minden szükséges intézkedést megtenni annak érdekében, hogy a XII. mellékletben meghatározott eljárásoknak megfelelően fogadja az érintett harmadik országbeli állampolgárt. A 2008/115/EK irányelv valamennyi vonatkozó rendelkezését alkalmazni kell a fogadó tagállamban.

(5) A tagállamok kétoldalú együttműködési keretük keretében gyakorlati szabályokat határoznak meg, többek között azzal a céllal, hogy főszabályként elkerüljék az e cikkben említett eljárás alkalmazását, különösen a belső határok azon szakaszaira vonatkozóan, ahol a határellenőrzést visszaállították vagy meghosszabbították.

(6) Az e cikkben meghatározott eljárás nem érinti a 2008/115/EK irányelv 6. cikkének (3) bekezdésében említett meglévő kétoldalú megállapodásokat vagy megegyezéseket.

(7) A tagállamok 2025. július 11-től és azt követően évente benyújtják a Bizottságnak a XII. melléklet A. részének 4. pontjával összhangban rögzített adatokat.

(*) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1348 rendelete (2024. május 14.) az Unión belüli nemzetközi védelem iránti közös eljárás létrehozásáról, valamint a 2013/32/EU irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1348, 2024.5.22., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj).

(**) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1347 rendelete (2024. május 14.) a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemben részesülő személyként való elismerésére, a menekültek vagy a kiegészítő védelemre jogosult személyek egységes jogállására, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról, a 2003/109/EK tanácsi irányelv módosításáról és a 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1347, 2024.5.22., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj)”

9. A 24. cikk első bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„A tagállamok megszüntetik a belső határokon a közúti határátkelőhelyeken zajló folyamatos forgalom valamennyi akadályát, különösen a nem kizárólag a közúti közlekedésbiztonság miatt elrendelt, vagy a 23. cikk a) pontjában említett technológiák használatához szükséges sebességkorlátozásokat.”

10. A 25. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„25. cikk

A belső határokon történő határellenőrzés ideiglenes visszaállításának vagy meghosszabbításának általános kerete

(1) Ha a belső határellenőrzés nélküli térségben az egyik tagállamban a közrendet vagy a belső biztonságot fenyegető komoly veszély áll fenn, akkor a szóban forgó tagállam kivételesen visszaállíthatja a határellenőrzést belső határainak egészén vagy azok meghatározott részein.

A közrendet vagy a belső biztonságot fenyegető komoly veszély különösen az alábbiakból eredhet:

a) terrortámadások vagy -fenyegetések, valamint a szervezett bűnözés súlyos formáiból eredő veszélyek is;

b) nagymértékű közegészségügyi szükséghelyzetek;

c) olyan kivételes helyzet, amelyet a harmadik országbeli állampolgárok tagállamok közötti hirtelen, nagymértékű, jogellenes mozgása jellemez, amely jelentős terhet ró a jól felkészült illetékes hatóságok erőforrásaira és kapacitásaira összességében, és amely valószínűleg veszélyezteti a belső határellenőrzés nélküli térség általános működését, amint azt az információelemzés és minden – többek között a releváns uniós ügynökségektől származó – rendelkezésre álló adat is bizonyítja;

d) nagyszabású vagy nagy horderejű nemzetközi események;

(2) A belső határokon történő határellenőrzés visszaállítására minden esetben csak végső eszközként szolgáló intézkedésként kerülhet sor. A határellenőrzés ideiglenes visszaállításának alkalmazási köre és időtartama nem lépheti túl az azonosított komoly veszély elhárításához feltétlenül szükséges mértéket.

A 25a. és a 28. cikk alapján csak akkor állítható vissza vagy hosszabbítható meg a határellenőrzés, ha a tagállam megállapította, hogy az ilyen intézkedés szükséges és arányos, figyelembe véve a 26. cikk (1) bekezdésében említett kritériumokat, valamint az ilyen ellenőrzés meghosszabbítása esetén figyelembe véve a 26. cikk (2) bekezdésében említett kockázatértékelést is. A határellenőrzés a 29. cikkel összhangban is visszaállítható, figyelembe véve a 30. cikkben említett kritériumokat.

(3) Ha ugyanaz a komoly veszély fennmarad, a belső határokon történő határellenőrzés a 25a., vagy a 29. cikkel összhangban meghosszabbítható, vagy ha a veszély nagymértékű közegészségügyi szükséghelyzetekkel kapcsolatos, akkor a 28. cikkel összhangban meghosszabbítható.

Akkor állapítható meg, hogy ugyanaz a komoly veszély fennmarad, ha a tagállam által a határellenőrzés meghosszabbítására vonatkozóan előterjesztett indokolás ugyanazon az indokokon alapul, mint amelyek a határellenőrzés kezdeti visszaállítását indokolták."

11. A rendelet a következő cikkel egészül ki:

„25a. cikk

Előre nem látható vagy előrelátható események miatt fellépést igénylő esetekre vonatkozó eljárás

(1) Amennyiben egy valamely tagállam közrendjét vagy belső biztonságát fenyegető komoly veszély előre nem látható, és azonnali fellépést igényel, a tagállam kivételesen és azonnal visszaállíthatja a belső határokon történő határellenőrzést.

(2) A tagállam a határellenőrzés e cikk (1) bekezdése szerinti visszaállításával egyidejűleg a 27. cikk (1) bekezdésével összhangban értesíti az Európai Parlamentet, a Tanácsot, a Bizottságot és a többi tagállamot a határellenőrzés visszaállításáról.

(3) Amennyiben egy tagállam visszaállítja a határellenőrzéseket a belső határokon az (1) bekezdés alapján, a határellenőrzés legfeljebb egy hónapig maradhat fenn. Ha a közrendet vagy a belső biztonságot fenyegető komoly veszély az említett időtartamnál hosszabban fennmarad, a tagállam további időszakokra meghosszabbíthatja a belső határokon történő határellenőrzést, aminek maximális időtartama nem haladhatja meg a három hónapot.

(4) Amennyiben egy tagállamban a közrendet vagy belső biztonságot fenyegető komoly veszély előre látható, a tagállam legkésőbb 4 héttel a határellenőrzés tervezett visszaállítása előtt, vagy – ha a belső határokon történő határellenőrzés visszaállítását szükségessé tevő körülmények kevesebb, mint 4 héttel a tervezett visszaállítás előtt válnak ismertté a tagállam számára – a lehető legrövidebb időn belül a 27. cikk (1) bekezdésével összhangban értesíti erről az Európai Parlamentet, a Tanácsot, a Bizottságot és a többi tagállamot.

(5) Amennyiben e cikk (4) bekezdése alkalmazandó, valamint a (6) bekezdés sérelme nélkül, a belső határokon történő határellenőrzés legfeljebb hat hónapos időtartamra állítható vissza. Amennyiben a közrendet vagy a belső biztonságot fenyegető komoly veszély az említett időtartamon túl is fennmarad, a tagállam legfeljebb hat hónapos megújítható időtartamokra meghosszabbíthatja a belső határokon történő határellenőrzést. A meghosszabbításokról a 27. cikkel összhangban, és az e cikk (4) bekezdésében említett határidőkön belül értesíteni kell az Európai Parlamentet, a Tanácsot és a Bizottságot, valamint a többi tagállamot. Az e cikk (6) bekezdésére is figyelemmel, a belső határokon történő határellenőrzés maximális időtartama nem haladhatja meg a 2 évet.

(6) Ha valamely tagállam úgy ítéli meg, hogy olyan jelentős kivételes helyzet áll fenn valamely fennmaradó komoly veszély kapcsán, amely az e cikk (5) bekezdésében említett maximális időtartamon túl továbbra is indokolja a belső határokon történő határellenőrzés fenntartását, akkor a belső határellenőrzés legfeljebb további hat hónapos időtartamú meghosszabbításával kapcsolatos szándékáról értesíti az Európai Parlamentet, a Tanácsot, a Bizottságot és a többi tagállamot. Az értesítésre legkésőbb a tervezett meghosszabbítás előtt négy héttel sort kell keríteni, és – figyelembe véve a Bizottság által a 27a. cikk (3) bekezdése szerint kibocsátott véleményt – annak a 26. cikk (2) bekezdésével összhangban egy olyan kockázatértékelést is tartalmaznia kell, amely kitér a következőkre:

a) annak indokolása, hogy miért fenyegeti továbbra is veszély a közrendet vagy a belső biztonságot;

b) annak indokolása, hogy a veszély kezelésére szolgáló alternatív intézkedések miért tekinthetők vagy miért bizonyultak eredménytelennek az értesítés időpontjában;

c) a belső határokon történő határellenőrzéshez társuló számításba vett enyhítő intézkedések ismertetése;

d) adott esetben a belső határokon történő határellenőrzés megszüntetése céljából számításba vett eszközök, lépések, feltételek és ütemezés ismertetése.

Az első albekezdésben említett értesítést követő három hónapon belül a Bizottság új véleményt bocsát ki a belső határokon történő határellenőrzés meghosszabbításának szükségességéről és arányosságáról. Az értesítés kézhezvételét követően a Bizottság saját kezdeményezés alapján elindíthatja, vagy valamely közvetlenül érintett tagállam kérésére elindítja a 27a. cikk (1) bekezdése szerinti konzultációs folyamatot.

Amennyiben egy jelentős kivételes helyzetben az e bekezdésben említett eljárás eredményeként megerősítést nyer, hogy továbbra is szükség van belső határokon történő határellenőrzésre, de az első albekezdésben említett további hat hónapos időszak nem elegendő ahhoz, hogy a fennmaradó veszély kezelésére hatékony alternatív intézkedések álljanak rendelkezésre, a tagállam dönthet úgy, hogy a második albekezdésben említett kockázatértékeléssel összhangban a belső határokon történő határellenőrzést utoljára, további, legfeljebb hat hónappal meghosszabbítja. Amennyiben egy tagállam így dönt, haladéktalanul értesíti a Bizottságot a belső határokon történő határellenőrzés meghosszabbítására irányuló szándékáról. A Bizottság haladéktalanul ajánlást fogad el ennek az utolsó meghosszabbításnak a Szerződésekkel – különösen a szükségesség és az arányosság elvével – való összeegyeztethetőségéről. Ebben az ajánlásban – adott esetben más tagállamokkal együtt – meg kell határozni a végrehajtandó esetleges hatékony kompenzációs intézkedéseket is.”

12. A 26. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„*26. cikk*

A belső határokon történő határellenőrzés ideiglenes visszaállításának és meghosszabbításának feltételei

(1) A tagállam különösen a következőket értékeli annak megállapítása érdekében, hogy a 25. cikk (2) bekezdése szerint szükséges és arányos-e a belső határokon történő határellenőrzés visszaállítása:

a) a belső határokon történő határellenőrzés visszaállítására irányuló intézkedés megfelelősége, tekintettel az azonosított komoly veszély jellegére és különösen arra, hogy a belső határokon történő határellenőrzés visszaállítása valószínűsíthetően megfelelő megoldást nyújt-e a közrendet vagy a belső biztonságot fenyegető veszély megfelelő orvoslására, valamint hogy az ilyen visszaállítással elérni kívánt célok elérhetők-e a következők révén:

   i. alternatív intézkedések alkalmazása, például a 23. cikk a) pontjában említett, a területen belül végrehajtott ellenőrzések keretében végzett arányos ellenőrzések;

   ii. a 23a. cikkben említett eljárás alkalmazása;

   iii. az uniós jogban előírt egyéb rendőrségi együttműködési formák;

   iv. a tagállamokba való beutazásra vonatkozó ideiglenes korlátozásokkal kapcsolatos, a 21a. cikk (2) bekezdésében említett közös intézkedések;

b) az intézkedés várható hatása az alábbiakra:

   i. a személyek mozgása a belső határellenőrzés nélküli térségben; valamint

   ii. a határrégiók működése, figyelembe véve a közöttük fennálló szoros társadalmi és gazdasági kötelékeket.

(2) Amennyiben a belső határokon történő határellenőrzés a 25a. cikk (5) bekezdésével összhangban hat hónapja érvényben van, az érintett tagállam kockázatértékelést végez, amelynek a 27. cikk (2) és (3) bekezdésében foglalt elemeken túlmenően magában kell foglalnia az e cikk (1) bekezdésében meghatározott kritériumok újraértékelését is.

(3) A belső határokon történő határellenőrzés visszaállítása vagy annak meghosszabbítása esetén az érintett tagállamok gondoskodnak arról – különös figyelmet fordítva a határrégiók közötti szoros társadalmi és gazdasági kötelékekre, valamint az alapvetően szükséges utazást végző személyekre –, hogy a határellenőrzést olyan intézkedések kísérjék, amelyek alkalmasak a személyek és az áruszállítás határokon történő ellenőrzésének visszaállításából eredő hatás enyhítésére.”

13. A 27. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„*27. cikk*

A belső határokon történő határellenőrzés ideiglenes visszaállítására vagy meghosszabbítására vonatkozó értesítés és kockázatértékelés

(1) A belső határokon történő határellenőrzés visszaállítására vagy meghosszabbítására vonatkozó tagállami értesítések a következő információkat tartalmazzák:

a) a visszaállítás vagy meghosszabbítás indokolása, amely tartalmazza a közrendjét vagy a belső biztonságát fenyegető, komoly veszélyt jelentő eseményeket részletesen leíró valamennyi releváns adatot;

b) a javasolt visszaállítás vagy meghosszabbítás alkalmazási köre, megjelölve, hogy a belső határok mely részén vagy részein tervezik visszaállítani vagy meghosszabbítani a határellenőrzést;

c) az engedélyezett átkelőhelyek neve;

d) a határellenőrzés tervezett visszaállításának vagy meghosszabbításának időpontja és időtartama;

e) a 26. cikk (1) bekezdésében, meghosszabbítás esetén pedig a 26. cikk (2) bekezdésében említett, szükségességgel és arányossággal kapcsolatos értékelés;

f) adott esetben más tagállamok által meghozandó intézkedések.

Az értesítést két vagy több tagállam közösen is benyújthatja.

A tagállamok az értesítést a Bizottság által a (6) bekezdés alapján megállapítandó sablon felhasználásával nyújtják be.

(2) Amennyiben a 25a. cikk (5) bekezdésének megfelelően a határellenőrzés hat hónapja érvényben van, az ilyen ellenőrzés meghosszabbítására vonatkozó későbbi értesítések kockázatértékelést is kell, hogy tartalmazzanak. A kockázatértékelés bemutatja a komoly veszély mértékét és várható alakulását, különösen azt, hogy a komoly veszély várhatóan mennyi ideig marad fenn, és a belső határok mely szakaszait érintheti, valamint a belső határokon történő határellenőrzés által érintett vagy valószínűleg érintetté váló többi tagállammal folytatott koordinációs intézkedésekre vonatkozó információkat.

(3) Amennyiben a tagállamok a határellenőrzést a 25. cikk (1) bekezdésének c) pontjában említett helyzet miatt állítják vissza vagy hosszabbítják meg, akkor az e cikk (1) bekezdésének e) pontjában előírt értékelésnek kockázatértékelést és információkat is tartalmaznia kell az ilyen hirtelen, nagymértékű jogellenes mozgásról, beleértve a releváns uniós ügynökségektől azok megbízatásának megfelelően beszerzett információkat és a releváns információs rendszerekből származó adatelemzést is.

(4) Az érintett tagállam a Bizottság kérésére rendelkezésre bocsát minden további információt, többek között a belső határokon történő határellenőrzés tervezett meghosszabbítása által érintett tagállamokkal folytatott koordinációs intézkedésekről, valamint megadja a 23. és 23a. cikkben említett intézkedések esetleges alkalmazásának értékeléséhez szükséges további tájékoztatást.

(5) A közbiztonsági okokból – a folyamatban lévő nyomozások bizalmasságát figyelembe véve – indokolt esetekben a tagállamok nem kötelesek megadni az e cikk (1)–(4) bekezdésében említett valamennyi információt. Az (1) vagy a (2) bekezdés szerinti értesítést benyújtó tagállamok – amennyiben ez szükséges és a nemzeti joggal összhangban van – dönthetnek úgy, hogy az értesítésben szereplő információk egészét vagy egy részét – különösen a kockázatértékeléseket – minősített adatnak nyilvánítja. Az ilyen minősítés nem zárja ki, hogy a belső határokon történő határellenőrzés ideiglenes visszaállítása által érintett többi tagállam megfelelő és biztonságos csatornákon keresztül hozzáférjen az információkhoz. Az ilyen minősítés nem zárja ki, hogy a tagállamok az információkat az Európai Parlament rendelkezésére bocsássák. Az Európai Parlament részére e cikk szerint továbbított információk és dokumentumok továbbítása és kezelése nem terjedhet ki a (2) bekezdésben említett kockázatértékelésre, és annak meg kell felelnie a minősített adatok továbbítására és kezelésére vonatkozó szabályoknak.

(6) A Bizottság az e cikk (1) bekezdésének harmadik albekezdésében említett sablon megállapítása céljából végrehajtási jogi aktust fogad el és a sablont online elérhetővé teszi. Az említett végrehajtási jogi aktust a 38. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.”

14. A rendelet a következő cikkel egészül ki:

„27a. cikk

Konzultáció a tagállamokkal és a Bizottság véleménye

(1) A 27. cikk (1) bekezdése szerint benyújtott értesítések kézhezvételét követően a Bizottság saját kezdeményezésére konzultációs folyamatot alakíthat ki, vagy a belső határokon történő határellenőrzés által közvetlenül érintett valamely tagállam kérésére konzultációs folyamatot alakít ki, amelynek részeként együttes ülésekre kerül sor a belső határon történő határellenőrzés visszaállítását vagy meghosszabbítását tervező tagállam, valamint a többi tagállam – különösen az ilyen intézkedések által közvetlenül érintett tagállamok – és a releváns uniós ügynökségek részvételével.

A konzultáció célja, hogy megvizsgálják különösen a közrendet vagy a belső biztonságot fenyegető veszélyt, a belső határokon történő határellenőrzés tervezett visszaállításának szükségességét és arányosságát, figyelembe véve az alternatív intézkedések megfelelőségét, és – ha a határellenőrzést már visszaállították – az ilyen határellenőrzés hatását, valamint a tagállamok közötti kölcsönös együttműködés végrehajtása biztosításának módjait a belső határokon történő határellenőrzés visszaállítása kapcsán.

A belső határokon történő határellenőrzés visszaállítását vagy meghosszabbítását tervező tagállam a belső határokon történő határellenőrzés visszaállításáról vagy meghosszabbításáról való döntés, valamint a belső határokon történő határellenőrzés során figyelembe veszi az említett konzultáció eredményeit.

(2) A belső határokon történő határellenőrzés visszaállításával vagy meghosszabbításával kapcsolatban benyújtott értesítések kézhezvételét követően a Bizottság vagy bármely tagállam – az EUMSZ 72. cikkének sérelme nélkül – véleményt bocsát ki, ha az értesítésben és adott esetben a kockázatértékelésben foglalt információk vagy bármely egyéb kiegészítő tájékoztatás alapján – aggályai vannak a belső határokon történő határellenőrzés tervezett visszaállításának vagy meghosszabbításának szükségességét vagy arányosságát illetően.

(3) A belső határokon történő határellenőrzésnek a 25a. cikk (4) bekezdésén alapuló meghosszabbítására vonatkozó olyan értesítések kézhezvételét követően, amelyek eredményeként összesen 12 hónapig folytatódik a határellenőrzés a belső határokon, a Bizottság véleményt bocsát ki az ilyen határellenőrzés szükségességéről és arányosságáról.

A Bizottság véleménye legalább a következőket tartalmazza:

a) annak értékelése, hogy a belső határokon történő határellenőrzés visszaállítása vagy meghosszabbítása megfelel-e a szükségesség és az arányosság elvének;

b) annak értékelése, hogy kellően megvizsgálták-e a komoly veszély elhárítására irányuló alternatív intézkedéseket;

Amennyiben a belső határokon történő határellenőrzés visszaállításának értékelése során úgy ítélik meg, hogy az tiszteletben tartja a szükségesség és az arányosság elvét, a véleménynek adott esetben ajánlásokat kell tartalmaznia a tagállamok közötti, a belső határokon történő határellenőrzés hatásának korlátozása és a fennmaradó veszély csökkentéséhez való hozzájárulás érdekében zajló együttműködés javítására vonatkozóan.

(4) A (2) vagy (3) bekezdésben említett vélemény kibocsátása esetén a Bizottság az (1) bekezdéssel összhangban konzultációs folyamatot alakít ki annak érdekében, hogy a véleményt megvitassa a tagállamokkal.”

15. A 28. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„*28. cikk*

A belső határellenőrzés nélküli térség általános működését veszélyeztető nagymértékű közegészségügyi szükséghelyzet esetére vonatkozó különös mechanizmus

(1) Amennyiben a Bizottság megállapítja, hogy a belső biztonságot vagy a közrendet fenyegető nagymértékű közegészségügyi szükséghelyzet több tagállamot is érint, veszélyeztetve ezzel a belső határellenőrzés nélküli térség általános működését, javaslatot tehet a Tanács részére a határellenőrzés tagállamok általi visszaállításának – a nemzeti és uniós szinten meghozandó megfelelő enyhítő intézkedéseket is beleértve – az engedélyezéséről szóló végrehajtási határozat elfogadására, amennyiben a 21a. és a 23. cikkben említett, rendelkezésre álló intézkedések nem elegendőek a nagymértékű közegészségügyi szükséghelyzet kezeléséhez. A tagállamok felkérhetik a Bizottságot, hogy terjesszen elő ilyen javaslatot Tanács részére.

(2) Az (1) bekezdésben említett tanácsi végrehajtási határozat legfeljebb hat hónapos időszakra vonatkozik, és a Bizottság javaslata alapján további legfeljebb hat hónapos időszakokra meghosszabbítható mindaddig, amíg a nagymértékű közegészségügyi szükséghelyzet fennmarad, figyelembe véve a (4) bekezdésben említett felülvizsgálatot.

(3) Amennyiben a tagállamok az (1) bekezdésben említett nagymértékű közegészségügyi szükséghelyzet miatt visszaállítják vagy meghosszabbítják a határellenőrzést, ezen ellenőrzésnek az (1) bekezdésben említett tanácsi végrehajtási határozat hatálybalépésétől kezdve az említett határozaton kell alapulnia.

(4) A Bizottság rendszeresen felülvizsgálja az (1) bekezdésben említett nagymértékű közegészségügyi szükséghelyzet alakulását, valamint az ugyanazon bekezdésben említett tanácsi végrehajtási határozattal összhangban elfogadott intézkedések hatását annak értékelése céljából, hogy ezek az intézkedések továbbra is indokoltak-e, és – ha az intézkedések nem indokoltak – annak céljából, hogy javasolja a belső határokon történő határellenőrzés lehető leghamarabbi megszüntetését.

(5) A tagállamok haladéktalanul értesítik az Európai Parlamentet, a Tanácsot és a Bizottságot, valamint a többi tagállamot arról, hogy az (1) bekezdésben említett határozatnak megfelelően visszaállították a határellenőrzést.

(6) A tagállamok a 23. cikkben említett egyéb intézkedéseket is hozhatnak a belső határokon történő határellenőrzés hatályának korlátozása érdekében. A Bizottság ezeket az intézkedéseket figyelembe veszi az e cikk (4) bekezdésében említett felülvizsgálat során."

16. A 33. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„33. cikk

Jelentés a belső határokon történő határellenőrzés visszaállításáról

(1) Azok a tagállamok, amelyek belső határokon határellenőrzést végeztek, legkésőbb négy héttel a belső határokon történő határellenőrzés megszüntetését követően jelentést nyújtanak be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Bizottságnak a belső határokon történő határellenőrzés visszaállításáról, és adott esetben meghosszabbításáról.

(2) Az (1) bekezdés sérelme nélkül, amennyiben a határellenőrzést a 25a. cikk (5) bekezdésében említettek szerint meghosszabbították, az érintett tagállam a határellenőrzés kivételes fenntartása esetén 12 hónap elteltével, majd azt követően 12 hónappal jelentést nyújt be.

(3) A jelentés beszámol különösen a határellenőrzés szükségességének és arányosságának kezdeti és nyomon követő értékeléséről és a 26. cikkben említett kritériumok teljesüléséről, az ellenőrzések operatív végrehajtásáról, a szomszédos tagállamokkal folytatott gyakorlati együttműködésről, az intézkedésnek a személyek szabad mozgását érintő hatásáról különösen a határrégiókban, valamint a belső határokon történő határellenőrzés visszaállításának eredményességéről, kitérve a határellenőrzés visszaállításának szükségességére és arányosságára vonatkozó utólagos értékelésre is.

(4) A Bizottság végrehajtási jogi aktust fogad el, amelyben megállapítja az ilyen jelentés egységes formátumát, és azt online elérhetővé teszi. Az említett végrehajtási jogi aktust a 38. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

(5) A Bizottság véleményt bocsáthat ki a határellenőrzés egy vagy több belső határon vagy azok részein történő ideiglenes visszaállításáról készített utólagos értékelésről.

(6) A Bizottság évente legalább egyszer jelentést tesz az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak együttesen a belső határellenőrzés nélküli térség működéséről (a továbbiakban: a schengeni térség helyzetéről szóló jelentés). A Bizottság a schengeni rendszer helyzetéről szóló jelentést külön is megvitathatja az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal. A jelentés tartalmazza az összes olyan határozat felsorolását, amelyeket adott évben a belső határokon történő határellenőrzés visszaállítása céljából hoztak, valamint a Bizottság által a belső határokon történő határellenőrzés visszaállítására tekintettel hozott intézkedéseket. A jelentésnek különös figyelmet kell fordítania a 12 hónapnál hosszabb ideje érvényben lévő határellenőrzésre. Emellett tartalmaznia kell annak értékelését, hogy szükséges és arányos volt-e a határellenőrzés visszaállítása, illetve annak meghosszabbításai a jelentés által lefedett időszakban, valamint a belső határellenőrzés nélküli térségben megfigyelhető, a harmadik országbeli állampolgárok jogellenes mozgásával kapcsolatos tendenciákra vonatkozó információkat is, figyelembe véve a releváns uniós ügynökségektől származó információkat és a releváns információs rendszerekből származó adatelemzést is."

17. A 36. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„36. cikk

A mellékletek módosítása

(1) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 37. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a III., a IV. és a VIII. melléklet módosítására vonatkozóan.

(2) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 37. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el e rendelet kiegészítésére az alapvetően szükséges utazást végző személyek kategóriáinak a XI. melléklet B. részéhez való hozzáadása céljából.

(3) Ha kellően indokolt esetben, tekintettel a nagymértékű közegészségügyi vészhelyzet jellegére, rendkívül sürgős okból szükséges, az e cikk (2) bekezdése alapján elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktusokra a 37a. cikkben előírt eljárás alkalmazandó."

18. A rendelet a következő cikkel egészül ki:

„37a. cikk

Sürgősségi eljárás

(1) Az e cikk alapján elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok haladéktalanul hatályba lépnek és alkalmazandók, feltéve, hogy az Európai Parlament vagy a Tanács a (2) bekezdésnek megfelelően nem emel ellenük kifogást. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusról az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak küldött értesítésben meg kell indokolni a sürgősségi eljárás alkalmazását.

(2) Az Európai Parlament vagy a Tanács a 37. cikk (5) bekezdésének megfelelően kifogást emelhet a felhatalmazáson alapuló jogi aktus ellen. Ebben az esetben a Bizottság az Európai Parlament vagy a Tanács kifogásáról szóló határozatról való értesítést követően haladéktalanul hatályon kívül helyezi a szóban forgó, felhatalmazáson alapuló jogi aktust."

19. A 39. cikk (1) bekezdése a következő ponttal egészül ki:

„h) a határrégiónak minősülő területekről és az azokban bekövetkezett minden releváns változásról."

20. A rendelet a következő cikkel egészül ki:

„42b. cikk

A határrégiókra vonatkozó értesítés

A közös belső határokkal rendelkező tagállamok 2025. január 11-ig szoros együttműködésben meghatározzák területük határrégiónak minősülő térségeit – figyelembe véve a közöttük fennálló szoros társadalmi és gazdasági kötelékeket –, és értesítik erről a Bizottságot.

A tagállamok tájékoztatják a Bizottságot az azokban bekövetkezett minden érdemi változásról."

21. Az (EU) 2016/399 rendelet XI. és XII. melléklete az e rendelet mellékletében meghatározott szöveggel egészül ki.

2. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet a Szerződéseknek megfelelően teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó a tagállamokban.

Kelt Brüsszelben, 2024. június 13-án.

az Európai Parlament részéről	*a Tanács részéről*
az elnök	*az elnök*
R. METSOLA	M. MICHEL

MELLÉKLET

„XI. MELLÉKLET

ALAPVETŐEN SZÜKSÉGES UTAZÁS

A. rész

A 21a. cikk (4) bekezdésében említett személyek kategóriái:

1. egészségügyi szakemberek, egészségügyi kutatók és idősgondozással foglalkozó szakemberek;
2. határ menti ingázó munkavállalók;
3. szállító személyzet;
4. diplomaták, nemzetközi szervezetek személyzete és nemzetközi szervezetek által meghívott olyan személyek, akiknek a fizikai jelenléte szükséges e szervezetek megfelelő működéséhez, katonai személyzet, és a humanitárius segítségnyújtásban dolgozók, valamint a polgári védelmi személyzet feladataik ellátása során;
5. tranzitutasok;
6. kényszerítő családi okokból utazó utasok;
7. tengerészek;
8. nemzetközi védelemre szoruló személyek vagy olyan személyek, akiknek humanitárius okból van szükségük a beutazásra.

B. rész

A 21a. cikk (5) bekezdésében említett személyek kategóriái

1. egy szomszédos országban kisgyermekkori nevelésben és gondozásban részesülő gyermekek és oktatásban részt vevő tanulók és az őket kísérő gyámjaik, akik az ilyen nevelésben való részvétel céljából lépik át a határt, valamint oktatási célból utazó diákok vagy személyek;
2. idénymunkások, beleértve az élelmiszer-termelő munkavállalókat is;
3. azok a személyek, akik állatgondozás miatti kényszerítő okokból vagy egyedi esetekben a mezőgazdasághoz és az erdészethez szükséges intézkedések miatt utaznak;
4. magasan képzett munkavállalók, valamint kulcsfontosságú és tudományos személyzet, akiknek a foglalkoztatása gazdasági, társadalmi és biztonsági szempontból szükséges, és akiknek a munkáját nem lehet elhalasztani vagy külföldön elvégezni;
5. a honvédelemért, a közrendért, a közegészségügyért és a nemzetbiztonságért felelős hatóságok személyzete, azaz a rendőrség, a határrendészet, a bevándorlási, a közegészségügyi, a polgári védelmi osztályok stb. személyzete vagy a bűnüldöző hatóságok képviselői, amennyiben az utazás a hivatali feladatok ellátásához kapcsolódik, beleértve a kritikus infrastruktúrák működtetéséért és karbantartásáért felelős személyzetet is;
6. a halászok és a hajókon vagy part menti bányászati és tengeri fúrótornyokon munkát végző vagy szolgáltatást nyújtó személyek, tengerészeti munkaszerződéstől eltérő munkaviszony alapján;
7. a tagállamba alapvető egészségügyi szolgáltatások igénybevétele céljából beutazó személyek, beleértve a sürgősségi járművek utasait is;
8. az alapvetően szükséges utazást végző házastársa (házas társa, bejegyzett élettársa, élettársa) és gyermekei, beleértve a családegyesítés céljából utazó harmadik országbeli állampolgárokat is;
9. igazságügyi hatóság idézésének teljesítése céljából utazó harmadik országbeli állampolgárok;
10. a Nemzetközi Újságírói Szövetség által kiállított nemzetközi sajtóigazolvánnyal rendelkező személyek;
11. gondozásra szoruló személyek, akik gondozóikhoz utaznak.

XII. MELLÉKLET

A. rész

A belső határ menti területeken elfogott személyek átadására vonatkozó eljárás

(1) A 23a. cikk (2) bekezdése szerinti átadási határozatokat az e melléklet B. részében meghatározott, az illetékes nemzeti hatóság által kitöltött formanyomtatványon kell kiadni. A határozatok azonnal hatályba lépnek.

(2) A kitöltött formanyomtatványt át kell adni az érintett harmadik országbeli állampolgárnak, aki a formanyomtatvány aláírásával igazolja az átadási határozat kézhezvételét, és meg kell kapnia az aláírt formanyomtatvány másolatát.

Abban az esetben, ha a harmadik országbeli állampolgár megtagadja a formanyomtatvány aláírását, az illetékes hatóság az aláírás megtagadásának tényét a formanyomtatvány „megjegyzések" rovatában jelzi.

(3) Az átadási határozatot kiadó nemzeti hatóságok az e melléklet B. részében meghatározott formanyomtatványon rögzítik az adatokat.

(4) Az átadási határozatot kiadó nemzeti hatóságok évente tájékoztatják a Bizottságot a más tagállamoknak átadott személyek számáról, jelezve, hogy mely tagállam(ok)nak adták át a személyeket, melyek azok az az indokok, amelyek alapján megállapítható, hogy e személyeknek nem volt joguk az adott tagállamban tartózkodni, és – amennyiben ez az információ rendelkezésükre áll – milyen állampolgárságúak az elfogott, harmadik országbeli állampolgárok.

(5) A határ menti területeken elfogott és ezen eljárás keretében átadott harmadik országbeli állampolgároknak joguk van fellebbezni. Az átadási határozattal szembeni fellebbezést a nemzeti jognak megfelelően kell lefolytatni. A harmadik országbeli állampolgárok számára a Charta 47. cikkével összhangban hatékony jogorvoslatot kell biztosítani. A harmadik országbeli állampolgár számára olyan nyelven, amelyet megért, vagy amelyről észszerűen feltételezhető, hogy megért, írásbeli tájékoztatást kell nyújtani kapcsolattartó helyek listájáról, ahol információval tudnak szolgálni a nemzeti joggal összhangban a nevében eljárni jogosult képviselőkről. A fellebbezés benyújtásának nincs halasztó hatálya.

(6) Az illetékes nemzeti hatóságok gondoskodnak arról, hogy az átadási határozat hatálya alá tartozó harmadik országbeli állampolgárt a 23a. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett kétoldalú együttműködés keretében átadják a fogadó tagállam illetékes hatóságainak. Az átadásra haladéktalanul, de legkésőbb 24 órán belül sort kell keríteni. Ezt követően az átadási eljárásra nem kerülhet sor, és adott esetben a 2008/115/EK irányelv vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni. A fogadó tagállam illetékes nemzeti hatóságai e célból együttműködnek az átadó tagállam illetékes nemzeti hatóságaival.

B. rész

A belső határ menti területeken elfogott személyek átadására vonatkozó formanyomtatvány

 Állam neve

Az állam betűjele (A hivatal neve)

_____

_____

ÁTADÁSI ELJÁRÁS A BELSŐ HATÁR MENTI TERÜLETEKEN

_____-án/-én (időpontban) _____ helyszínen (adja meg a közelben lévő belső határ típusát vagy az elfogással kapcsolatos egyéb releváns információkat a Schengeni határellenőrzési kódex 23a. cikkével összhangban)_____

Előttünk, alulírott _____ megjelent:

Személyes adatok (a rendelkezésre állás függvényében)

Vezetéknév:_____ Utónév:_____

Születési idő:_____ Születési hely:_____ Nem:_____

Állampolgárság:_____ Lakóhely:_____

A személyazonosító okmány típusa:_____ száma:_____

Kiállításának helye: _____ ideje:_____

Vízumszám, ha van _____ típus:_____ amelyet _____ adott ki

Érvényes _____ -tól/től _____ -ig

_____ napos időszakra: _____

Érkezett:_____ -ból/-ből, az utazás módja:_____ (adja meg az igénybe vett közlekedési eszközt, pl. járatszámot), tájékoztatjuk arról, hogy a Schengeni határellenőrzési kódex 23a. cikke értelmében, átadásra fog kerülni _____-nak/-nek:

Annak indokolása, hogy a személynek miért nincs joga a tagállamban tartózkodni:

Megjegyzések

□ Az érintett személy megtagadta a formanyomtatvány aláírását.

Az érintett személy _____ A felelős hatóságok _____

Az érintett személy a nemzeti joggal összhangban jogorvoslattal élhet az átadással szemben. Az érintett személy megkapja ennek az okmánynak egy másolatát (minden egyes államnak meg kell adnia a jogorvoslati jogra vonatkozó nemzeti jogszabályokra és eljárásra való hivatkozásokat, valamint azon kapcsolattartó helyek listáját, ahol információval tudnak szolgálni a harmadik országbeli állampolgár nevében eljárni jogosult képviselőkről).”